

Litteraturblogging

*En undersøkelse av litteraturbloggen som en ny form
for litteraturformidling*

Linn-Karen Lyngbø

Masteroppgave i litteraturformidling
Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk
Det humanistiske fakultet
Veileder: Inger Birgit Østenstad
UNIVERSITETET I OSLO

Høst 2013

© Linn-Karen Lyngbø 2013
Litteraturblogging
Linn-Karen Lyngbø
<http://www.duo.uio.no/>
Trykk: Allkopi Oslo

Sammendrag

I denne masteroppgaven undersøker jeg litteraturblogger som en mulig ny form for litteraturformidling. Jeg innleder oppgaven med å se på bokbloggdebatten som ble reist av Bernhard Ellefsen i et innlegg i *Vagant 4. 2011* hvor han går til angrep på det han mener er amatørisme i norske bokblogger. Ved å analysere utvalgte bloggposter fra fire undergrupper av litteraturblogger, vil jeg se på om bloggen som sosialt medium kan skape en ny litteraturformidling, hvordan bloggmediet forener det private og det offentlige, og hvorvidt bloggen kan svekke litteraturformidlingens troverdighet. De fire undergruppene jeg undersøker er forlagsblogger, forfatterblogger, bibliotekblogger og private bokblogger. Det finnes svært mange litteraturblogger, og det er svært vanskelig å finne en oversikt over alle. Utvalget jeg har gjort er basert på søkbarhet i norske søkemotorer, antall lesere og deres deltagelse i debatter rundt litteraturblogging.

Min undersøkelse blir satt inn i rammen av en generell gjennomgang av bloggens historie, samt en diskusjon av litteraturkritikken i dag og bruken av sosiale medier.

Takk

Først og fremst en stor takk til veileder Inger B. Østenstad for oppmuntring og svært nyttige innspill og tilbakemeldinger. Takk til Marianne Egeland for sin entusiasme overfor sine studenter, og i hjelpen med å utforme den første prosjektbeskrivelsen. Samtidig går en stor takk til mine medstudenter på litteraturformidling.

Takk til familien, samt mine gode kolleger og venner i SUN og på Latter for tålmodighet, velvilje og oppmuntrende ord i hele perioden.

Sist, men ikke minst, rettes en stor takk til internett. Uten deg hadde ikke dette vært mulig.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	III
Takk.....	IV
Innholdsfortegnelse	V
1 – Innledning	1
Bloggen – et kontroversielt medium	1
Hvorfor blogging?.....	6
Problemstilling.....	6
Tidligere forskning.....	7
Materialet.....	7
Oppgavens struktur.....	8
2 – En historisk oversikt.....	9
Hva er en blogg?.....	9
Litteraturkritikk.....	12
Andre sosiale medier.....	14
3 – Materialet.....	17
Private bokblogger.....	18
Forfatterblogger.....	22
Bibliotekblogger.....	23
Forlagsblogger.....	24
4 – Analysen.....	27
Forlagsblogger.....	27
Forfatterblogger.....	30
Bibliotekblogger.....	36
Private bokblogger.....	39
5 – Konklusjon.....	47
Litteraturliste.....	50

1 - Innledning

Bloggen – et kontroversielt medium

”It would be useful to formulate a theory of blogging as a “technology of the self” a concept developed by Michel Foucault. Blogs experiment with the public diary format, a term that expresses the productive contradiction between public and private in which bloggers find themselves. Until recently, most diaries have been private” (Lovink 2007:6).

Dagens samfunn er et samfunn som ved hjelp av teknologien er blitt både mer samlende og mer delende. Folk med samme interesser finner hverandre på internett og har åpne diskusjoner innad i sin gruppe blant medlemmer som sitter på mye kunnskap om sitt interessefelt. Bloggen har vært et viktig diskusjonsforum i Norge i over ti år, og antallet blogger vokser hver dag. De såkalte «rosa-bloggene» har tatt over mesteparten av den norske bloggingen (Moen 2012:12), men det finnes blogger som omhandler de fleste hobbyer, fra fluefiske til strikking, samt politikerblogger og journalistblogger. Denne oppgaven vil ta for seg blogger som omhandler litteratur. Jeg vil med utgangspunkt i forfatterblogger, forlagsblogger, bibliotekblogger og private bokblogger undersøke hvordan bloggen, og bloggeren, bruker mediet.

Litteraturkritiker og redaksjonsmedlem i tidsskriftet *Vagant* Bernhard Ellefsen skrev i *Vagant 4 2011* en kronikk om å kunne diskutere filosofiske tekster på internett, hvor han innledningsvis gikk relativt hardt ut mot norske bokbloggere og deres form for litteraturkritikk:

I likhet med Facebook og Twitter, har bloggene forskjøvet tyngdepunktet i den offentlige samtalen: Diskusjon om litteratur, filosofi og ideer foregår nå like mye i digitale publiseringskanaler som i avisenes og tidsskriftenes debattspalter, og konsekvensene er tidvis nedslående. For eksempel i litteraturkritikken, hvor amatørismen har glade dager på blogger som bokmerker.org. Entusiasme og halvkvedede viser utgir seg for å være anmeldelser og lesninger, og ut med badevannet forsvinner så vel kritikerens faglighet som den velskrevne og observante fortolkningen. Man kan ta seg i å bli dystopisk når den studentikose «kjærligheten til litteraturen» skal leses på linje med kritikken til en Ane Farsethås eller en Espen Søybye.¹

¹ <http://www.vagant.no/voksenopplaering/> lastet ned 20.05.13

Her går Ellefsen til rette med det han mener er en amatørisme i litteraturkritikken i bokbloggene. Disse bloggerne, som skriver av ren kjærlighet til litteraturen, mangler både erfaring og faglig tyngde, mener han. Kronikken startet en debatt blant bloggerne som følte seg hardt truffet og provosert av Ellefsens karakteristikker.

Blogger Kristine Kleppo, som driver bokbloggen Kommafeil, publiserte sin kommentar av innlegget på sin blogg 30.november 2011 og gikk hardt ut mot det hun mener er Ellefsens generalisering av bokbloggerne. Kleppo peker på at bloggen som medium har en dagboksaktig kvalitet og at tekstene dermed vil ha et annet utgangspunkt i måten de formidler tekst på og måten tekstene blir skrevet på. Hun skriver blant annet:

En upersonlig blogg er en uinteressant blogg, slik står bloggere mye mer nakent frem enn den tradisjonelle litteraturkritikeren. Bloggeren viser mer enn sin kunnskap, men også en del av sin personlighet frem og bloggleseren forventer en mye mer imøtegående henvendelsesform.²

Kleppo peker på at en bloggleser vil ha en annen forventning til innholdet i bloggen enn hva han eller hun ville hatt om de hadde lest en anmeldelse av samme bok i for eksempel *Vagant*, som skriver i et mer teoretisk og intellektuelt medium, nemlig tidsskriftet. Kleppo mener at mediet ikke nødvendigvis styrer sjangeren, og at det finnes svært gode litteraturblogger også skrevet av mer tradisjonelle litteraturkritikere, som Susanne Christensen blogg *Claws Talks*.³ Det kan innvendes mot Kleppos argumentasjon at Christensen på sin blogg hovedsaklig legger ut artikler, essays og anmeldelser hun allerede har publisert i avisene og tidsskriftene hun skriver for, i tillegg til generelle betraktninger og mer litterære tekster om steder hun befinner seg. Flere forfattere, kritikere og journalister bruker bloggen på denne måten til å videreformidle og samle tekster de allerede har publisert i andre medier, og det blir derfor problematisk å snakke om bloggene deres som eksempler på det Kleppo forstår som bloggmediet, nemlig et sted med hvor mer personlige tekster kan samles, tekster med en dagboksaktig kvalitet som Kleppo selv kaller det.

Bernhard Ellefsen kommenterte innlegget til Kleppo på hennes egen blogg 30.november 2012 og skrev: ”Når jeg likevel er kritisk til «bokblogger» og tillater meg å omtale dem på en generell måte, er det fordi jeg ser det som en sjanger mer enn som et

² <http://kommafeil.com/en-kommentar-til-vagant-og-et-forsvar-for-bokmerker-org-2/438/> lastet ned 20.05.13

³ <http://tigerclaws.blogspot.no/> lastet ned 20.05.13

medium”.⁴ Ellefsen mener også at denne sjangeren må tas alvorlig da bloggernes definisjonsmakt øker og forlagene, avisene og andre litterære institusjoner har forstått omfanget av dette. Bloggene er da et mulig rekrutteringsgrunnlag, skriver Ellefsen, og dette ser han på som svært bekymringsverdig. Forlagene og avisene følger bokbloggerne nøye, og Ellefsen virker da redd for at bokbloggernes tekster vil være dere inngangsport inn i den profesjonelle litterære institusjonen. Spesielt gjelder dette redaksjonsblogger som bokmerker.org, som da setter skrivevirksomheten i system og fremstår som profesjonell, noe de i følge Ellefsen ikke er. Om kvaliteten på tekstene og kvalitetsbedømmelsen til bloggerne står som et frempek på hva den profesjonelle litterære institusjon vil bli, er dette svært bekymringsverdig for Ellefsen.

Jeg forstår hans bekymring. Det vitenskapelige i litteraturbedømmelsen forsvinner i bloggen, men samtidig treffer det flere lesere. Det å kun lese bokomtaler og anmeldelser skrevet av hobbylesere, som de fleste av de private bokbloggerne er, gjør at den profesjonelle og vitenskapelige litteraturformidlingen, og litteraturanmelderiet mister sin troverdighet. Samtidig er det mulig at bokbloggen også kan virke som en interessant inngangsport til litteraturen for mange lesere. Den ”vanlige leseren,” altså han eller hun som til nå kun har fått sine anbefalinger gjennom dagsavisene (som VG og Dagbladet) og i utstillingsvinduet til sin lokale bokhandel, vil ikke tape på å lese bokomtaler og anbefalinger fra bokbloggerne. Tvert i mot. Bokbloggene kan øke interessen for litteratur blant dem som ikke leser over gjennomsnittet mye, og de kan her finne nye forfattere og bøker, som igjen kan føre dem ut av bokbloggerne og videre ut i den litterære verden. Dersom en ser mangfold som noe positivt i seg selv, vil det at bokbloggerne treffer sin målgruppe ikke nødvendigvis true de litteraturvitenskapelige tidsskriftenes stilling overfor sin målgruppe. Hovedproblemet med at utstrakt amatørisme truer den faglig kvalifiserte kritikken og det smalere litteraturkretsløpet ligger ikke nødvendigvis hos bokbloggerne. Om det grunnleggende ønsket er å nå ut til flere med god litteratur, må forlagene bruke mer penger på markedsføring av smalere bøker, altså ikke kun krimlitteratur og potensielle bestselgere. Dagsavisene må bruke mer spalteplass på litteratur skrevet av ukjente forfattere, og ikke hovedsakelig omtale forfattere som har et kjent navn i mediene. De etablerte stedene for litteraturformidling, som bibliotek, aviser og bokhandler, må også nå bredere ut før en kan gi skylden på bokbloggerne.

⁴ <http://kommafeil.com/en-kommentar-til-vagant-og-et-forsvar-for-bokmerker-org-2/438/>
lastet ned 20.05.13

Enhver offentlig ytring, skriver Ellefsen, er en handling som medfører krav og konsekvenser, og bloggene er en offentlig ytring. Flere erfarne kritikere og skribenter meldte seg også inn i debatten i kommentarfeltet til Kleppo. Ansvarlig redaktør i *Vagant* Audun Lindholm peker på det han mener er konsumfokuset som det mest kritikkverdige i bokbloggene:

I forlengelsen av dette vil jeg hevde at det bekymringsverdige ved en del bokblogger ikke er amatørismen (amatør kommer fra lat. *amare*, «å elske» – hvem kan være mot dét?), men konsumfokuset. Det publiseringsverktøyet en blogg er, står som en daglig oppfordring til kritisk selvstendighet; det må være lov å spørre hvor godt disse mulighetene blir utnyttet.⁵

Ifølge Lindholm ligger det i bloggen som sjanger en mulighet til kritisk selvstendighet, men den blir forspilt ved at bøkene blir omtalt i et utelukkende positivt ordelag. Dette kan skyldes at forlagene bruker bloggene ved å sende dem gratis eksemplarer av bøkene sine og til en viss grad binde bloggerne til å gi en positiv omtale. Kritiker Susanne Christensen er inne på det samme i sin kommentar til innlegget:

Nu kommer jeg med endnu en tråkig kapitalismekritisk pointe, men the language of love kan være et ganske motstandsløst sprog, og det er ikke den som taler (bloggeren) som nødvendigvis er skyldig, men der sidder et stort forlagsapparat og rå-elsker bloggerne, fordi de ofte kan være lidt motstandsløse i deres entusiasme.⁶

Det utelukkende positive ordelaget som de mener er gjennomgående i bloggernes omtaler, virker motstandsløst og fordrer ikke den diskusjonen om litterær kvalitet som disse mer erfarne, profesjonelle kritikere mener å burde finnes.

Det er lett å være enig i problemstillingene Lindholm og Christensen reiser. Det er en gjennomgående positiv tone i omtaler publisert på bokbloggene, og dette kan nok sies å henge sammen med bloggernes karakter av personlig ytring. Bokbloggene skriver hovedsakelig på eget initiativ, og de har ingen interesse av å skrive om bøker de ikke liker. En blogger vil, som en hvilken som helst leser og bokkjøper, plukke med seg bøker de har lyst til å lese, og som de har fått anbefalt av bekjente, andre bokbloggere eller fra bokhandelen. Liker de ikke boken, leser de den gjerne ikke ferdig og har dermed ikke noe interesse av å blogge om den. Om de derimot liker boken, anbefaler de den videre til sine lesere, på en måte som treffer

⁵ <http://kommafeil.com/en-kommentar-til-vagant-og-et-forsvar-for-bokmerker-org-2/438/>
lastet ned 20.05.13

⁶ <http://kommafeil.com/en-kommentar-til-vagant-og-et-forsvar-for-bokmerker-org-2/438/>
lastet ned 20.05.13

deres implisitte leser godt. På den måten vil omtaler publisert på bloggen i hovedsak være positive omtaler. Hvorvidt dette kan være god litteraturformidling eller ikke vil jeg se nærmere på i analysen av bloggene.

Under Oslo Bokfestival 2012 arrangerte seks bokbloggere, i samarbeid med festivalen, Bokbloggertreffet 2012. Her inviterte de bokbloggere til et lukket treff på formiddagen, etterfulgt av en åpen debatt på i Gyldendalhuset om bokbloggerens rolle i den norske litterære offentligheten. Deltakere i paneldebatten var fire bokbloggere, blant andre Bokelskerinnen, Elin Brend Johansen, hvis blogg jeg skal se nærmere på senere i oppgaven. Andre debatt deltakere var Bernhard Ellefsen fra *Vagant* og *Morgenbladet*, kritiker i *Dag og Tid* Merete Granlund, informasjonssjef i Schibsted forlag Anne Iversen og blogger og forfatter Kristine Tofte. Kristin Storrusten, redaksjonsmedlem i bokmerker.org publiserte i etterkant et sammendrag av debatten på bokmerker.org.⁷

Bokblogger Line Tidemann, som skriver bloggen Lines bibliotek⁸ uttalte, ifølge sammendraget: «Bokbloggere er leserens inntog i den offentlige sfæren. Bloggere skriver på en litt annen måte, og det må man ta hensyn til når man leser. Bloggen tar utgangspunkt i det personlige. Vi ønsker ikke å være litteraturkritikere, men er glade i å lese.» Informasjonssjef Anne Iversen sa seg enig med Line, samtidig som hun savnet det mer kritiske, og mente at bokbloggerne fort kan bli for hyggelige. Bernhard Ellefsen, som tidligere har gått hardt ut mot bokbloggere, og da spesielt bokmerker.org, var fremdeles kritisk til bokbloggerne og sa seg enig med Iversen i at bloggerne er for hyggelige og for entusiastiske. Det finnes ikke likhetstegn mellom litteraturkritikere og litteraturbloggere, sa han, og at det er en for enkel omgang med fortolkning av begreper.

Hovedpoengene i debatten virker å ha vært hvorvidt bokbloggerne kan kalle seg kritikere eller ikke, og i hvor stor grad de har en form for autoritet i det de skriver. Det ble også diskutert i hvor stor grad bloggerne mottar gratis bøker fra forlagene mot at de skriver anmeldelser av dem. Bloggerne i denne debatten sier selv at de ikke ønsker gratis anmeldereksemplarer av bøker fra forlagene, og at de ikke vil la seg styre av dem.

Denne debatten tok bare for seg de private og personlige bokbloggene, og det kom strengt tatt ikke noe særlig håndfast ut av debatten. Det er satt opp ny debatt under Oslo Bokfestival 2013. Debatten gir allikevel en svært interessant innfallsvinkel til litteraturformidlingen i dag, som foregår i mange kanaler og som ikke bare utføres av

⁷ <http://bokmerker.org/?p=12878> lastet ned 23.05.13

⁸ <http://linesbibliotek.wordpress.com/> lastet ned 23.05.13

universitetsutdannede litteraturvitere. Forlag, forfattere og bibliotekarer, som i utgangspunktet har et mer profesjonelt utgangspunkt for å drive litteraturformidling, skriver også blogger som hovedsakelig består av positive omtaler av egne bøker.

Litteraturformidling vil si tiltak som fremmer lesing generelt, gjennom aksjoner, markedsføring og andre typer eksponering av litteratur til en gruppe mennesker. Formidling av litteratur foregår mange steder. Hovedsakelig kan man si at litteraturformidling foregår i biblioteker, bokhandler, skoler, forlag og aviser. I tillegg skjer det litteraturformidling i regi av foreninger som foreningen !les, Leser søker bok og på litteraturfestivaler rundt om i Norge, samt på litteraturhusene som starter å få en større og større posisjon i litteratur-Norge. Nå ligger det i begrepet litteraturformidling at det skal fremme lesing generelt, men spørsmålet er om lesere går glipp av potensielt gode leseopplevelser når det i dag virker som om mange av litteraturformidlingens kanaler i hovedsak vektlegger salgstall og ikke kunsten i seg selv?

Hvorfor blogging?

Bloggen som medium kan potensielt nå ut til svært mange lesere. Det er ikke å overdrive om man tar utgangspunkt i at alle i Norge i dag har mulighet til å bruke en datamaskin og komme seg på internett. Søkemotorer som google, yahoo og kvasir gjør det svært enkelt å søke seg inn på sitt interessefelt, og gjør man et googlesøk på «bokanmeldelse Jo Nesbø» vil en allerede på første side bli linket videre til bokblogger som har skrevet omtaler av Nesbøs bøker.

Blanding av det private og det offentlige i bloggene er et annet svært interessant aspekt ved bloggene, i hvert fall rundt diskusjonen av litteratur og bøker. Bloggen i seg selv har et utgangspunkt som et privat og personlig medium, hvor bloggeren skriver som privatperson. Til nå har diskusjoner rundt litteratur enten foregått i det offentlige rom, hvor tendensen har vært en tiltagende profesjonalisering av deltagerne, eller privat, som for eksempel i lesesirkler. Bloggen forener disse to elementene og gir oss en ny kanal for diskusjon og litteraturformidling.

Problemstilling:

Jeg vil gjennom en kvalitativ analyse av utvalgte blogger som omhandler litteratur undersøke om bloggen som medium har skapt en ny form for litteraturformidling. Jeg vil ta utgangspunkt i forfatterblogger, forlagsblogger, bibliotekblogger og private bokblogger og gjennom en nærgående lesning av dem se på hvordan bloggmediet som sosialt medium

forener det private og det offentlige i litteraturformidlingen. Svekker eller øker de undersøkte bloggene litteraturformidlingens troverdighet? Hvem skriver bloggerne for, og hvor tydelig kommer målgruppetenkingen frem i blogginnleggene de publiserer? Er markedsføringsaspektet tydelig eller dominerer et rent ønske om å formidle god litteratur i alle sjangre til leseren? Ved hjelp av en analyse av utvalgte bloggposter vil jeg også se på om bloggen kan forstås som en egen sjanger, eller som et rent medium i seg selv.

Tidligere forskning:

Det er tidligere blitt forsket på bloggen som markedsføringskanal, relasjonsbygger og identitetsskaper. Allerede i 2005 publiserte Mari Hovland Flaaten masteroppgaven sin med tittel ”Bloggens komplekse natur: en kvalitativ undersøkelse av webloggens rolle som identitetsskaper og nettverksbygger” ved institutt for medievitenskap, Universitetet i Oslo. Anniken Alise Aarebrot publiserte i 2010 masteroppgaven “Me, myself and Blog-I: an analysis of how young teenagers construct a self-identity in the blog format” ved det teologiske menighetsfakultet, Universitetet I Oslo. Ruth Grütters publiserte i 2011 sin doktorgradsavhandling ved institutt for språk- og kommunikasjonsstudier NTNU Det er også blitt skrevet om rosa-blogger, som av Sissel Nyegaard-Larsens masteroppgave ved institutt for medievitenskap, Universitetet i Oslo, 2010 ”Unge jenter i ukepresse og blogg: medierepresentasjoner av identitet”.

Det finnes per nå ikke norsk forskning på rene litteraturblogger.

Materiale:

Jeg har valgt å ta utgangspunkt i fire ulike typer litteraturblogger; forfatterblogger, forlagsblogger, bibliotekblogger og private bokblogger. Disse fire undergruppene representerer det jeg vil se som hovedgrupper av formidling av litteratur. Jeg har utelatt bokhandelblogger fordi de i utgangspunktet kun har som formål å selge egne bøker. Dette kan også sies om forlagsbloggene, men allikevel står de nærmere forfatteren og litteraturen i seg selv enn ekstraledet som er bokhandelen. De fleste norske bokhandelkjedene ligger også i en horisontal integrasjon med de største norske forlagene, og vil derfor, på et vis, ligge under forlagsbloggene.

Utvalget av bloggene jeg presenterer er tatt ut i fra bredde og popularitet. Dette vil jeg utdype i kapittel 3

Oppgavens struktur:

I kapittel to vil jeg komme med en generell innføring om bloggen som medium og om bloggens historie med særlig vekt på Norge. Deretter vil jeg kort gå inn på litteraturkritikk som sjanger og dens historie, samt se på hvordan litteraturformidlingen i Norge har fortont seg før bloggens inntog. I kapittel 3 vil jeg presenter de ulike kategoriene litteraturblogger som jeg legger til grunn for analysen og min avgrensning av materialet. Her vil jeg også gi en generell presentasjon av bloggene som jeg vil analysere nærmere. I kapittel 4 vil jeg foreta selve analysen og oppsummere dens resultater.

2 – En historisk oversikt

Hva er en blogg?

*Fra Wikipedia: of 16 February 2011, there were over 156 million public blogs in existence.*⁹

Nå er det ikke lenger å få femten minutters berømmelse som gjelder: nå er alle berømt for femten mennesker. David Weinberger (Jill Walker Rettberg i Bjørkelo red. 2013:24)

En blogg, eller web-log, er et tekstdelingsverktøy. Bloggen er satt opp av en serie bloggposter, som sorteres i en motsatt kronologisk rekkefølge slik at det nyeste innlegget kommer øverst på forsiden, med de eldre liggende under sortert etter publiseringsdato. Det finnes utallige forskjellige typer blogger, og mediet brukes av organisasjoner, bedrifter og privatpersoner. De fem hovedplattformene som brukes i Norge er Wordpress, Blogspot, Blogg.no, Tumblr og iPublish (Moen 2012:26-7).

Muligheten for interaksjon mellom brukerne og leserne er en viktig forutsetning for bloggerne, og en viktig del av bloggen som medium. Bloggpostene kan, i utgangspunktet, kommenteres direkte av andre lesere, og dette er noe av det som gir bloggen et annet utgangspunkt enn en ordinær hjemmeside. I noen tilfeller blir kommentarene moderert av bloggeren selv, også ved at bloggeren stenger noen bloggposter for kommentering. Kommentarene blir som diskusjonstråder, og på grunnlag av dette er bloggen, på lik linje med Facebook og Twitter, et sosialt medium. Det finnes også mulighet for å abonnere på oppdateringer fra noen blogger, såkalt rss og rangere dem etter popularitet. I bloggposten kan bloggeren enkelt linke direkte til andre blogger og internettsider ved hjelp av hyperkoblinger i teksten. Leseren av bloggposten kan også gjøre dette. Som nevnt er det også mulig for bloggeren å gå gjennom kommentarer som blir lagt inn før de publiseres for å moderere upassende innlegg. Dette er spesielt brukt i blogger fra større bedrifter, som for eksempel nasjonale aviser og større bedriftsblogger. Mange av landets store aviser, som VG, Dagbladet og Aftenposten, gir muligheten for leserne til å komme med kommentarer til artiklene de publiserer på sine hjemmesider. Det er også ofte mulig å dele artiklene på sosiale medier sammen med en egen kommentar. Noen nettaviser har egne blogger for sine journalister, som gjør at journalisten kan ta et mer personlig standpunkt i saken han eller hun skriver om.

⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Weblog> lastet ned 23.05.13

17. desember 1997 lanserte Jorn Barger termen weblog på sin nettside Robot Wisdom, som var en nettside som nettopp logget hvilke nettsider han klikket seg inn på, og som var et verktøy for å holde styr på hvilke nettsider han til en hver tid besøkte og ville dele videre. Fra 1999 blomstret bloggene opp, med blant annet muligheten for å ha diskusjoner inne på hver blogg. Den moderne bloggen kom fra internett-dagbøker, hvor folk skrev innlegg av personlig karakter om seg og sin egen hverdag. De var mer en form for nettsider som ble oppdatert jevnlig enn publiseringsverktøyene som blir brukt i dag. Blogging i Norge kom for alvor i gang i 2003. Dagbladet.no var en av de første til å legge innholdet sitt i weblogformat (Moen 2012). Egne bloggnett og bloggplattformer ble lansert i Norge i 2003, for eksempel weblogg.no og blogger.com. Disse gjorde det svært enkelt for folk uten stor kjennskap og innsikt i webpublisering og programmering å publisere egne innlegg på internett. Med lanseringen av Facebook og åpningen av det for andre enn universitetsstudenter i 2006 og mikrobloggnettsiden Twitter i 2006 ble interessen for å publisere seg selv på nett enda større.

Den norske bloggeren Thomas Moen ga i 2012 ut boken *123 blogg: for nysgjerrige, nybegynnere & eksperter*, en kort lærebok om bloggmediet og generelle tips for det han mener er god blogging. «Det er godt over 800 000 registrerte blogger, og vi estimerer at det er et sted mellom 200 og 300 000 aktive bloggere i Norge, det publiseres over 50 000 blogginnlegg hver eneste dag» (Moen 2012:12). Tallene Moen presenterer er overveldende store, og viser hvor stor interessen for blogging er i Norge. Det er også en stor forskjell i bruken av blogger i ulike land, og her skiller Norge seg ut i forhold til USA «Hvis vi ser hvordan det for eksempel er i USA, er den gjennomsnittlige bloggeren en godt over 40 år gammel mann men høy utdanning. Han blogger om politikk, samfunn og kommunikasjon» (Moen 2012:12). Det står i kontrast til den gjennomsnittlige norske bloggeren, som i følge Moen er en jente mellom 15 og 25 år. Såkalte «rosabloggere» er i hovedsak unge jenter som blogger om mote, sminke og sin egen hverdag. Bloggene består stort sett av bilder, og svært lite tekst. Denne vendingen i norsk blogging har på mange måter gitt termen «blogger» en negativ klang, og er langt fra utgangspunktet bloggingen hadde i Norge for noen år siden.

I boken *Gi meg en scene! Norsk blogghistorie. Terror, traumer og dagens outfit* fra 2013 skriver Kristian A. Bjørkelo fra Universitetet i Bergen, sammen med andre utvalgte bloggere, om utviklingen i norsk blogging og den norske blogghistorien. I sin introduksjon til boken hevder Bjørkelo at bloggrevolusjonen i Norge var en revolusjon som forsvant. (Bjørkelo 2013:13). Bloggens utgangspunkt var som et nytt demokratisk medium, bloggerne var frie amatørjournalister uten en styrende redaksjon å forholde seg til. På den måten hadde

de mulighet til å dykke dypere i materialet de interesserte seg for, og vinkle det på andre måter enn hva en journalist i en storavis eller nasjonalt mediehus hadde hatt mulighet til. Det var en mye lavere terskel for å trykke på «publiser-knappen» og på den måten ble det rom for andre offentlige debatter enn hva det hadde vært tidligere. I motsetning til for eksempel Iran, hvor bloggen ble en viktig stemme fra de opposisjonelle, kom ikke de store endringene i Norge. De beste bloggerne ble fort plukket opp av mediehusene, og startet sine karrierer som journalister og forfattere i samme hierarki som de kunne vært en motstemme til (Bjørkelo 2013:14) Det Bjørkelo også peker på er at den norske offentligheten er for liten for at bloggere kan ta stor plass som nye meningsyttere, samt at mediehusene er for flinke til å inkorporere de mindre stemmene og på den måten gjøre dem store, samt at flere av de store mediehusene eier de største bloggene. «Populære bloggarar vert plukka opp av etablerte mediehus og nyttar heller avisspaltar til å uttrykke seg i, på kostnad av bloggen» (Bjørkelo 2013:14). Vil dette si at hovedandelen av blogger i Norge i dag er av dårlig kvalitet? Eller vil det si at bloggene har skapt flere dyktige skribenter som ikke lenger bruker bloggen som sitt hovedinstrument? Ta for eksempel en av Norges største blogger, Fotballfrue, som er så godt som eid av Nettavisen, og som ikke er en journalistisk og utfordrende blogg, men i stor grad en blogg fylt av reklame både i innhold og i annonser rundt og mellom blogginnleggene. Hennes sjanger innenfor blogging er da den sjangeren som er mest utbredt i Norge i dag, altså rosabloggeren som vet at bloggen de skriver er en vare, og de selv et varemerke (Bjørkelo 2013:15). Dette er blitt et overskyggende element i bloggen. Mange av bloggplattformene gir bloggerne mulighet til å tjene penger på bloggen sin ved å tillate reklamebannere på siden. Store selskap sender også ut gratis vareprøver mot at bloggere skriver omtaler av produktene, og publiserer det på sin blogg. Innenfor litteraturbloggene er dette også et fenomen. Forlagene sender ut gratis leseeksemplarer til utvalgte bloggere som en del av markedsføringen av boken. Mange av bokbloggerne har tatt et klart standpunkt mot dette, eller de er svært ryddige på å opplyse om hvordan de har skaffet seg boken. Det finnes allikevel flere bloggere som gjerne mottar bøker for å anmelde dem, men en oversikt over dette er vanskelig å få tak i. Hvorvidt det bloggerne utfører er litteraturkritikk og anmeldelser eller forbrukerveiledning og forlagsreklame ble en stor debatt blant bloggerne i 2012, som jeg skrev innledningsvis.

Rosabloggerne, bakebloggerne og strikkebloggerne gjør som bokbloggerne og blogger om det de kan og det de interesserer seg for. Dette er ikke blogger som debatterer de store samfunnsproblemer, men livstilsblogger som ligger et stykke unna hva den første generasjonen bloggere diskuterte og var opptatt av. Når Kristian Bjørkelo kaller det

revolusjonen som forsvant, forstår jeg hva han mener. Bloggmediet hadde, og har fremdeles, et stort potensial for å være en alternativ plass for diskusjoner. Internett har blitt en svært viktig del av dagliglivet og har gjort hele verden tilgjengelig rett hjem i stuen. Men det vestlige publikum overveldes av informasjon og verken klarer eller orker å ta til seg alt. De fleste klarer ikke å delta i de store diskusjonene, rett og slett fordi det er for mange av dem. Reklamen har også tatt over store deler av nettsidene, ikke minst bloggene, og gjør det som kunne vært et diskusjonsforum om til en reklameplakat hvor leserne betraktes som konsumenter ikke deltakere i en meningsutveksling. Om dette er en noe overdrevet og generaliserende fremstilling, reiser den også en aktuell og viktig problemstilling. Spørsmålet er om ikke virkeligheten befinner seg mellom disse ytterlighetene? Litteraturbloggene jeg vil se nærmere på har kanskje ikke revolusjonert samfunnsdebatten, men samtidig viser de hvordan litteraturformidlingen til stadighet finner nye medier og kanskje også nye former og sjangre.

Litteraturkritikk:

Med utviklingen av det borgerlige samfunnet i Norge på 1830-tallet, og fremveksten av bokhandlere, trykkeri og forlag etablerte også litteraturkritikken seg som en institusjon. Litteraturen hadde til nå hatt et lite publikum, men når markedet åpnet seg åpnet det også for et helt nytt publikum. Den nye litteraturkritikken ble med det viktig for formidlingen. Mot slutten av 1800-tallet ble litteraturkritikken så vanlig at man forventet å finne den i de største avisene. Kritikken forholdt seg til estetiske og kunstneriske normer, og var i hovedsak skrevet av kritikere knyttet til universitetene, altså kritikere med høy estetisk utdanning. Trond Andreassen kaller den i sin bok *Bok-Norge* for en resonnerende kritikk. Kritikformens som fulgte dette kaller Andreassen for en impresjonistisk anmelderform, en anmelderform som ligner anmelderformen vi ser i dag. Kritikken skulle ha nyhetsverdi og hjelpe med å selge aviser. Resonnementene forsvant og ble erstattet med subjektive vurderinger, med fokus på adjektiver og kritikerens opplevelse av boken. En god anmeldelse kunne også hjelpe med å selge bøker. Mot 1920-årene beveget litteraturkritikken seg mer mot det ideologikritiske og bort fra det rent estetiske, og i mellomkrigstiden hadde forfatterne selv tatt over hovedposisjonene som publiserte kritikere. «I dag er de fleste medlemmene frilansere med journalistbakgrunn og/eller akademisk bakgrunn, gjerne med en eksamen i litteraturvitenskap» (Andreassen 2006:408) skriver Andreassen om dagens medlemmer i Norsk Kritikerlag. Det finnes ingen utdanning for litteraturkritikerne, men den akademiske

bakgrunnen flesteparten av dem har er viktig for å kunne diskutere tekst på et annet nivå. Lesererfaring og kunnskap om sjangre og litteraturhistorien er også en fordelaktig bakgrunn. De fleste litteraturkritikerne jobber frilans, og har ingen stor styringsrett over hvilke bøker som de anmelder for avisene.

Forlagene velger sine bøker med omhu, både bøker som skal antas og utgis, og videre spesielt bøker som skal få store markedsføringsbudsjetter. De satser penger på bøker de forventer vil være innbringende, noe som i og for seg er en forståelig logikk, men som også gjør utvalget av bøker kundene presenteres i noen tilfeller snevrere enn hva forlagets katalog egentlig inneholder. Forfatter og journalist Karsten Alnæs utviklet følgende konspirasjonsteori i Cecilie Lunds antologi *Det glatte lag- tanker om litteraturkritikk*:

Utvalget av bøker som skal anmeldes i avisene, blir bestemt ut fra følgende utenforliggende forhold:

1. Bokas posisjon i forlaget – som ofte er tuftet på bestselgerkriterier;
2. Bokas bokklubbpotensiale. også en faktor med kommersielle overtoner;
3. I hvilken grad bokas forfatter er kjent fra før eller ikke.

(Lund 1996:129)

Kjente og etablerte forfattere, som Jo Nesbø, Vigdis Hjorth eller Erlend Loe, vil som hovedregel få anmeldelser og omtaler i avisene, og da like mye på grunnlag av forfatterens kjendisstatus som kvaliteten på den litterære teksten. Litteraturtidsskriftene har den fordel at deres lesere kjøper tidsskriftet av spesiell interesse for temaet, mens dagsavisene hovedsakelig selger aviser på grunnlag av interessante nyhetssaker. Et førstesideoppslag med terningkast seks til Jo Nesbøs siste kriminalroman vil uten tvil selge flere eksemplarer, av både avisen og boken, enn en kritisk anmeldelse av en roman utgitt av en ukjent forfatter. Her kommer bloggen inn som et viktig bidrag til markedsføringen av bøker som ikke ville fått oppmerksomhet andre steder.

Per Thomas Andersen skriver også om dagens litteraturkritikk som en journalistisk form i sin artikkel «Danjanistikk og kritikk» fra antologien *Samtale med et svin. En antologi om litteraturkritikk* fra 1995.

Bokomtaler i norske aviser er først og fremst journalistikk. Det betyr at oppslag og prioriteringer baserer seg på journalistiske kriterier. Disse kriteriene er ikke av litteraturkritisk art – hvor forskjellige slike kriterier enn kan være. Det er derfor en misforståelse at bokomtalene i norske aviser kan vurderes ved å analysere isolerte anmeldertekster og de kriterer for kunstnerisk verdi som kommer til uttrykk i slike tekster. Denne misforståelsen [...] tar utilstrekkelig hensyn til at bokomtaler er underlagt en journalistisk kontekst.”

(Lie, Nysted et. al. 1995:12)

Her bruker også Andersen termen bokomtaler, i stedet for litteraturkritikk, og han viser hvor viktig det er å forstå konteksten omtalen befinner seg i for å forstå hvilke kriterier som legges til grunn. Artikkelen er skrevet i 1995, men er allikevel tidløs i den forstand at den tar for seg konteksten omtalene skriver i som en viktig del av forståelsen av innholdet. Tar vi på bloggen som et annet medium for bokomtaler ser vi også at forståelsen av kriteriene er viktig i møtet med dem. Den daglige journalistikken er en offentlig og til dels objektiv instans, hvor bloggen hovedsakelig er privat og subjektiv av natur. Litteraturkritikken alene selger ikke aviser lenger, bortsett fra anmeldelser av de store, allerede bestselger-forfatterne som Jo Nesbø, Vigdis Hjorth, Per Petterson osv. Andersen skriver videre i sin artikkel at bokomtalen skal først og fremst være en del av en god avisside (Lie, Nysted et al. 1995:14) samt at teksten selv kun er et av flere komposisjonselementer, og sannsynligvis det mest problematiske.

Kjendisaspektet ved disse forfatterne er minst like viktig som litteraturen selv. En storavis vil også selge flere aviser, og forlaget flere bøker, på en panegyrisk anmeldelse av en forventet bestselger, enn en resonnerende og intrikat anmeldelse basert på estetiske kriterier. Populariteten til krimlitteraturen, en formelbasert sjanger, gjør også at anmeldelsene har et mer utfordrende utgangspunkt for en drøftende og resonnerende kritikk. Forlagene har store markedsføringsbudsjetter, og vet hvilke bøker de kan bruke penger på for å få maksimal verdi ut av markedsføringsplanene sine. Igjen så står de store, allerede etablererte forfatteren først i køen for omtale. Langt i fra alle nyutgitte bøker blir anmeldt, og i dag er en forfatter svært heldig om han eller hun får anmeldelse i en av de store avisene/tidsskriftene. En god debutant kan være heldig å bli valgt ut til debutantpresentasjoner, som Dagbladet har årlig. 30.januar 2013 presenterte Dagbladet 22 skjønnlitterære debutanter ved å stille dem opp i foajeen på Nasjonalbiblioteket og gi artikkelen overskriften ”Spent på vårens bokdebutanter? Dagbladet har møtt dem alle.”¹⁰ Hver debutant får da en presentasjon på ca tre linjer, samt plass i et gruppebilde. Utover det er de ikke garantert mer omtale eller anmeldelser i avisene.

Andre sosiale medier

Facebook og Twitter, såkalte mikroblogger, har på mange måter tatt over størsteparten av bloggingen i Norge i dag. Smarttelefoner og konstant tilgang til internett gjør at det er mye enklere å dele hva en gjør akkurat nå, der og da, enn å sette seg ned å skrive et lengre innlegg

¹⁰http://www.dagbladet.no/2013/01/30/kultur/litteratur/bok/debutanter/bokvaren_2013/25480692/ lastet ned 15.05.13

for publisering på en blogg. Viktigheten av å få umiddelbar respons på innlegg er også en viktig del av skiftet mot disse såkalte mikrobloggerne.

I boken *Liker – liker ikke. Sosiale medier, samfunnsengasjement og offentlighet* fra 2013 skriver Bernard Enjolras m.fl. blant annet: «Utbredelsen og bruken av Internett og sosiale medier i Norge er svært høy sammenlignet med i andre vestlige land» Rundt 90% av nordmenn har brukt internett hjemme siste 3 mnd, og nærmere 60% av den norske befolkning har en Facebook-konto i følge statistikk hentet i juni 2012.¹¹

De aller fleste store mediehus, forlag, bokhandlere og biblioteker har både en egen Facebook-side og en egen Twitter-konto der de kontinuerlig oppdaterer følgerene sine med små og store begivenheter. Facebook og Twitter-kontoene er også tett knyttet opp mot bloggene, og nye blogginnlegg blir som oftest reklamert for og linket til på de andre sosiale mediene. Bildedeletjenesten Instagram begynner også å bli en viktig formidlingsdel for forlagene, men i hovedsak av ansatte i forlag og bibliotek som privatpersoner.

I artikkelen «Sosial dumping» publisert i Dagens Næringsliv 23.02.13 undersøker journalist Ingrid Bjørklund store nasjonale bedrifters bruk av sosiale medier. Hun skriver: «Undersøkelser viser at to av tre norske virksomheter har en offisiell Facebook-side. Årsaken er åpenbar, Facebook er blitt den nest største mediekanalen, kun slått av NRK» (Bjørklund 2013:18). Dette gir bedriften en umiddelbar tilknytning til kundene sine, på både godt og vondt. I følge artikkelen har Telenor 15 ansatte som kun arbeider med å svare på henvendelser på sosiale medier, DnB har 20 ansatte som gjør det samme. Terskelen er da lavere for en mer personlig kommunikasjon mellom kunde og leverandør og både lovord og skjellsord er dagligdags materiale.

De første bloggerne var anonyme skribenter som skrev under pseudonym. Dette har forandret seg. De aller fleste bloggere har egne biografi-sider hvor de forteller om seg selv, samt legger ved kontaktinformasjon. Facebook-kontoer er også laget under fullt navn, selv om de færreste har åpne profiler som kan sees av alle. Selv om man kan, ved hjelp av få tastetrykk, finne frem til informasjon om de fleste i dag er allikevel terskelen for sterke meninger lavere på internett enn hva den er i personlig interaksjon. De som er sinte i sosiale medier, hadde nok ikke vært like sinte, og direkte i en «ansikt til ansikt» situasjon. Netthets er et begrep som har kommet sterkere og sterkere frem i mediene i dag, og det å kunne skjule seg bak et tastatur og en skjerm er for noen er for stor frihet. Alle kan delta, og internett-demokratiet er ikke utelukket positivt. Demokratiet som hersker på internett inviterer alle til å

¹¹ <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/norway> lastet ned 13.05.13

ha en mening, og som tidligere nevnt er det enklere å trykke på publiseringsknappen når man har internett og skjule seg bak. Sterke meningen fordrer andre sterke meninger og en åpen diskusjon om store tema kan fort bli både barnslig og ensporet.

Det finnes både positive og negative sider ved alt, ikke minst sosiale medier. En åpen lekeplass kan fort gi nye og spennende stemmer god plass og mange tilhengere, men hvem driver kvalitetskontrollen, og er ikke det nødvendig for å opprettholde en balansert og interessant tråd?

3 – Materialet

Litteraturløgging som undergruppe er igjen delt opp i flere grupperinger. Det finnes blogger drevet av bare en person, det finnes redaksjonsblogger drevet av en utvalgt redaksjon, og det finnes blogger som gjør publisering tilgjengelig for flere personer. Undergruppene jeg har tatt utgangspunkt i her, er valgt ut på bakgrunn av at de er skiller seg fra andre grupperinger av bokblogger, men er relativt like innad i sin gruppe, samt søkbarhet i norske søkemotorer, antall lesere og deres deltagelse i debatter rundt litteraturløgging. Hver gruppe synes også å bestå av et nettverk av bloggere som kommenterer hverandres bloggposter innad, men ikke nødvendigvis beveger seg utenfor sin egen undergruppe. De private bokbloggene er den desidert største grupperingen, så her har jeg valgt ut to av de som virker å være de mest populære og mest delte bloggene, samt en blogg skrevet av en mann. For det er ikke å legge skjul på at de fleste private bokbloggene er skrevet av kvinner. Hvorfor det er sånn er en helt annen diskusjon, som jeg ikke vil gå noe nærmere inn på. Det finnes flere undergrupper som kunne ha vært interessante å diskutere, men i denne kartleggingen av hvordan litteraturformidlingen foregår i blogger har jeg tatt for meg fire grupper som jeg betrakter som hovedgruppene innenfor bokbloggene.

Jeg har valgt å utelate analyse av de redaksjonelle bokbloggene, da de befinner seg mellom profesjonell journalistikk og privat blogging, men jeg vil likevel nevne dem her.

Bokbloggen fra NRK er en blogg drevet av ansatte i kulturredaksjonen i NRK, med innlegg hovedsakelig fra programlederne i Bokprogrammet som vises på NRK TV, men også med eksterne gjestebloggere. Bloggen inneholder litteraturanmeldelser skrevet av redaksjonens litteraturanmeldere, samt andre nyheter fra litteraturverden, anbefalinger og faste spalter som ”månedens bok,” selv om den de siste månedene ikke har vært så fast.

Bokmerker.org er en redaksjonsblogg som drives av flere skribenter og en redaksjon på 8 personer. De skriver om seg selv:

Ideen til bokmerker.org ble unnfanget i september i 2008, og så dagens lys i februar 2009. Vi ønsker å skrive om litteratur, men ikke bare på den smale måten fra litteraturmagasiner. Samtidig er det mange som blogger om bøker, men vi ønsker å ta litteraturløgging-konseptet et skritt videre, med bredde i stoff og skribenter. Litteratur er ikke bare skriften i bøkene, og en litteraturløgging er ikke bare anmeldelse av denne teksten. Litteratur handler også om leseren, hvordan boken ser ut, hva den

lukter og hva man bør lese når man har kjærlighetssorg eller tar bussen. Samtidig bør det også være plass til dekonstruktive og semantiske analyser av verkene.¹²

Redaksjonen består av unge universitetsutdannede lesere med ulike interesser, som skriver om de fleste sjangre av bøker så vel som andre bokrelaterte tema. De oppdaterer bloggen sin jevnlig og har faner der de samler de ulike kategoriene de blogger om, som tegneserier, poesi og barnelitteratur.

Både NRKs bokblogg og Bokmerker (bloggen som Bernhard Ellefsen gikk hardt ut mot i sin kronikk som jeg har diskutert tidligere) er begge viktige bidrag innen litteraturblogging.

De private bokbloggene blogger på eget initiativ, og skriver i utgangpunktet uten en litteraturvitenskaplig utdanning. Bloggene består hovedsakelig av bokomtaler av bøker de har lest, samt andre betraktninger rundt det å lese. De bruker også bloggen som et sted for å holde orden på bøker de selv har lest.

Forlagsbloggene drives og finansieres av forlaget og skrives av forlagsansatte. Forlagsbloggene er like mye markedsføring som ren formidling av litteratur og består hovedsakelig av blogginnlegg som omhandler egne bøker og arrangementer.

Forfatterbloggene er skrevet av den enkelte forfatteren selv og er et sted hvor forfatteren kan gi sin leser innblikk i hans eller hennes virke som forfatter. Det er også et sted hvor forfatteren publiserer tekster han eller hun har publisert i andre medier og forum. De fronter selvsagt sitt eget forfatterskap og egne bøker, men skriver også om litteraturen på generell basis.

Bibliotekbloggene drives av ansatte ved de ulike bibliotekene, og er et sted hvor de kan fronte bøker de har til utlån ved biblioteket, komme med tips til leseren, samt opplyse om arrangementer som vil finne sted i biblioteket.

Private bokblogger

De private bokbloggene er uten tvil den største undergruppen av bokblogger. Dette er blogger skrevet av litteraturinteresserte mennesker med et brennende ønske om å formidle bøkene de leser og seg selv som lesere. De bedriver ikke en resonnerende kritikk, men rent subjektive omtaler hovedsakelig om bøker de liker. Bloggen fungerer også som et forum for bloggerne til å diskutere bøker de liker, og ikke liker, med andre bloggere, samt et sted å holde en oversikt over bøker de leser. Mange av disse bloggerne leser svært mange bøker. Det ligger

¹² http://bokmerker.org/?page_id=13 nedlastet 15.05.13

status i å lese bøker, og på samme måte som i rosabloggerne, bakebloggerne og stikkebloggerne handler det om å markedsføre seg selv som et menneske med stor kapasitet og kunnskap om sitt interessefelt. Bloggerne skaper eget grafisk materiale rundt seg selv og bloggen sin, de arrangerer konkurranser og deltar i diskusjoner på andre blogger for å få nye følgere til sin blogg. De bruker et muntlig og personlig språk, og måten de formidler seg selv og bøkene de leser passer svært godt i bloggen som medium. Lesesirkler har lenge vært en svært populær aktivitet for litteraturinteresserte. I følge Store Norske Leksikon var lesesirkler tidligere en gruppe personer som sammen kjøpte bøker eller tidsskrifter og lot dem sirkulere blant medlemmene.¹³I dag vil en lesesirkel bety en gruppe mennesker som leser samme bok og diskuterer den etterpå. Slike lesesirkler er som oftest private sammenkomster. Dagens bokblogging går på mange måter ut på det samme. Bloggen i seg selv utgår fra prinsippet om å dele tanker og meninger med andre, der ”andre” vil si lesere som en vil gå ut ifra kommenterer blogginnleggene. Det en kan se i mange av de norske bokbloggene skrevet av litteraturinteresserte (ikke nødvendigvis litteraturutdannede) bloggere, er at de skriver om mange av de samme bøkene. Dette er i hovedsak oversatt skjønnlitteratur, krimromaner og fantasy/sci-fi-bøker. Ser man på dette i forhold til omtaler publisert i de store avisene finner man et visst sammenfall her. Avisene skriver mye om krimlitteraturen, både anmeldelser og omtaler, de skriver også en del om oversatt skjønnlitteratur, men da om bøker forlagene strategisk selger inn til avisene med lovnad om bestselgerkvaliteter. Fantasy og sci-fi-bøker får svært lite dekning i dagsavisene.

Å ta del i en litteratordiskusjon på en blogg har ikke samme private karakter som lesesirkelen. Hvorvidt all kommunikasjon på internettet er offentlig finnes det delte meninger om, men jeg vil ta utgangspunkt i at det er nettopp det det er. Når en deler noe på en blogg gjør en det implisitt for at noen andre skal lese det. Men det kan også være viktig for bloggeren er å holde en oversikt over hva hun har lest, og gjerne hvilke bøker hun har planer om å lese det kommende året. Dette blir på mange måter som et elektronisk kartotek, men også en måte å vise frem hvor mange bøker hun har lest, og de nyeste bokbloggene kan betraktes i lys av utgangspunktet for de første webbloggene, som hadde som mål å holde oversikt over nettsider en hadde vært innom og ville komme tilbake til.

Kvantiteten virker i det hele tatt å være veldig viktig for mange bloggere. En bokblogger (Rita Myrvang Berg) sier i en kommentar i Aftenposten 23.10.12:

¹³ <http://snl.no/lesesirkel> lastet ned 08.04.13

At jeg ikke har relevant utdanning og bakgrunn (hvis ikke over 1000 leste bøker kan regnes som relevant bakgrunn?) kan jeg ikke forstå skal kunne brukes mot meg i forhold til seriøsitet. Nei, jeg kan ikke analysere en bok slik en profesjonell kritiker kan, men jeg kan mene noe om den, som leser!

Å lese mange bøker genererer åpenbart en viss type kulturell kapital i dagens samfunn. Å lese bøker vitner om leserens mulighet til å bruke tid på seg selv. Tid er en mangelvare for mange, og i en hektisk hverdag fremstår det som en type luksus og selvrealisering i det å kunne lese bøker av ren lyst. Dette virker å være spesielt viktig blant de private bokbloggerne som gjerne har barn og en fulltidsjobb ved siden av bloggingen. Bokbloggerne bedriver litteraturformidling ved at de omtaler og anbefaler bøker til sine lesere. For deres lesere vil jeg anta troverdigheten i bloggerens anbefalinger er høy, men for en leser som ligger utenfor den gitte bloggerens målgruppe kan nok troverdigheten være tvilsom. Utvalget av bøkene som blir omtalt vil jeg si er hovedgrunnen til dette. Bloggeren markedsfører seg selv like mye som han eller hun markedsfører bøkene det blir blogget om.

Flukten fra virkeligheten – En bokblogg er skrevet av Mari Høe, som presenterer seg selv slik på sin egen blogg:

Mitt navn er Mari og jeg er en snart 30 år ung dame som engasjerer meg i ting jeg brenner for (slik som bøker). Som du allerede vet så elsker jeg å lese og det er noe jeg bruker mye av min fritid på. Det skjer andre ting i livet mitt enn bare det som relaterer seg til bøkene verden. Til daglig sitter jeg på et kontor i et elektrikerfirma, der fører jeg regnskap, sitter på sentralbordet, sender fakturaer med mer. Etter endt arbeidsdag er det kvalitetstid med familien som gjelder, man kan trygt si at man aldri blir arbeidsledig når man har mann og barn.¹⁴

Mari Høe driver bloggen *Flukten fra virkeligheten*. Hun har, som hun skriver selv, ingen utdanning innenfor litteraturens verden, men er en erfaren leser og da spesielt innenfor ungdomsbøker og fantasy. Siden 2011 har hun også jobbet som forlagskonsulent og leser manus for norske forlag. Hvilke forlag sier hun ikke. Mari er en svært engasjert bokblogger og er å finne i kommentarfeltene hos mange andre bokbloggere. Hun driver også samlesiden bokblogger.no som ble startet i juni 2012. Denne siden samler blogginnlegg fra alle norske bokblogger ved hjelp av rss, og inkluderer både private bokblogger, forfatterblogger forlagsblogger og bibliotekblogger. Innleggene linkes også direkte opp mot en egen Facebook- og Twitterkonto. Bokblogger.no har også sin egen blogg. Maris private blogg, *Flukten fra virkeligheten* har hun drevet siden 2008, og den feiret 20.april 2013 innlegg nr. 800. *Flukten fra virkeligheten* inneholder bokomtaler, konkurranser og andre bokrelaterte

¹⁴ <http://gronneskoger.blogspot.no/p/kontakt-meg.html> lastet ned 05.05.13

innlegg, men hoveddelen av innleggene hennes er faste spalter. I ”Bli kjent med” intervjuer hun andre bokbloggere. ”Misfornøyd mandag” er en spalte hvor hun presenterer ting hun er misfornøyd med, det være oversettelsen av navn i bøker eller at hun var opptatt i utdrickingslag den helgen det var Oslo Bokfestival. Spalten ”En smakebit på søndag” er en av de største spaltene hun har. Her legger hun, som tittelen tilsier, ut et utdrag fra en bok hun leser og oppfordrer andre bloggere til å gjøre det samme.

Hvordan delta på en «En smakebit på søndag»?

- Skriv et innlegg på din blogg hvor du deler noen valgfrie setninger fra en bok. Vennligst ingen spoilere. Legger du inn linken til ditt innlegg i linkefunksjonen her får du besøk av andre «En smakebit på søndag» - deltakere/lesere.
- Du behøver ikke å følge noen fast formel på innleggene dine, her er det bare å slå seg løs :)
- Twitter du postene dine kan du gjerne bruke samme hastag som meg: #smakebit
- Denne utfordringen er inspirert av den engelske bloggen Should Be Readings faste utfordring Teaser Tuesday¹⁵

Dette er det mange som gjør, og det grafiske merket ”En smakebit på søndag” kan finnes på svært mange andre bokblogger. Andre bloggere kan da også legge inn linken til sin smakebit under innlegget på Flukten fra virkeligheten. Mari har også lagt inn oversikt over bøker hun har lest så langt i år, samt en ønskeliste over bøker hun gjerne vil lese.

Bokelskerinnen begynte å blogge i januar 2010, og har siden da hatt gjennomsnittlig 25 blogginnlegg i måneden. Hun skriver selv at hun startet bloggen for å holde en oversikt over bøker hun leste og gi anbefalinger videre til andre. Etter hvert har bloggingen utvidet seg til både forfatterintervjuer og en debutantutfordring hvor hun oppfordrer andre bloggere til å lese bøker skrevet av norske debutanter. Hun fremstår anonym på bloggen sin, men noen søk avslører at det er Elin Brend Johansen som står bak bloggen. Johansen er forfatter av romanseriene *Farlige Krefter* og *Alvestad*, som utgis av NorskeSerier, som igjen ligger under Cappelen Damm. Johansen er utdannet innen PR og journalistikk, har grunnfag i litteraturvitenskap og driver også frilans som journalist og som bokanmelder på nettsiden brabok.no. Hun har altså et godt grunnlag for å skrive om litteratur. Bokelskerinnen har også et veldig oversiktlig system over kildene sine, altså hvor og hvordan hun mottar bøkene hun skriver om. Dette er et fint, og viktig element hos mange av de private bokbloggerne.

¹⁵ <http://gronneskoger.blogspot.no/2013/05/sommer-og-sol-en-smakebit-pa-sndag.html> lastet ned 09.05.13

Bokbloggeir er en blogg skrevet av læreren, journalisten og den kommende forfatteren Geir Tangen. Han er også gift med forfatterbloggeren Agnes Matre. Tangen startet bloggen sin i oktober 2012, og hadde som ønske å blogge om bøker han leser, vil lese samt generelt om litterære temaer og om skriving. Han skriver

Jeg gaper over mye, men mener jeg er stor nok i kjeften til å klare det. Utenom alt som har med min kones romandebut å gjøre, (der jeg er latterlig innhabil, og skjødesløs subjektiv) så har jeg tenkt å være skremmende ærlig om det jeg leser. Jeg er ikke redd for å si hva jeg mener, selv om det kan være både kontroversielt i litteraturkretser, og til tider også for selvskudd å regne for å bli oppfattet som en seriøs aktør i bokbloggerjungelen. Jeg er 42 år og bor i Haugesund. Jobber som lærer, og bruker mye av fritiden på lesing og skriving. Mer hokusfokus enn det er det egentlig ikke. Jeg er definitivt mest glad i krim, og helst skandinavisk krim. Gjerne også serier med samme hovedperson fra bok til bok (en senskade som henger igjen etter 100 Hardygutt bøker på 80-tallet). Jeg kan også rives med av annen skjønnlitteratur, men er altså ikke særlig glad i høylitterære metafor-onanister som mener det er deres litterære plikt å bringe mest mulig uforståelig pjatt til almuen.

Beklager å måtte si det, men slikt gir ikke meg leseglede, og det er det denne bloggen først og fremst skal handle om. Gode bøker og leseopplevelser fra meg til deg...
Velkommen¹⁶

Bokbloggeir er en av få mannlige bokbloggere. Hans blogg er delt inn i flere undersider, hvor han lister opp bøker han har lest, både enkeltvis og etter hvilket forlag, en underside om sine egne krimhelter, og en underside om hvordan han også jobber som manuskonsulent for flere forlag.

Forfatterblogger

Forfatterne har også kastet seg på bloggingen, noen av dem har blogget i flere år mens andre er nye innen blogg-mediet. De har den fordel at tekstene de skriver gjerne kan være like skjønnlitterære, som ren formidling av litteratur, samt at det er et strålende medium for dem å markedsføre sine egne bøker og tekster og få øyeblikkelig tilbakemelding på arbeidet sitt. Samtidig er det en måte å samle tekster de tidligere har utgitt andre steder, som avisartikler og lignende, på ett sted som også kan nå ut til flere. Forfattere lever av å skrive. Bloggen for dem er et strålende medium for å formidle seg selv både som lesere og som produsenter av tekst direkte til sin leser, uten å måtte gå gjennom forlaget eller bokhandelen og stole på andres evne til å formidle deres litteratur. Jeg vil se nærmere på tre forfatterblogger, alle relativt forskjellige. Tom Egeland bruker hovedsakelig bloggen sin til å samle tekster han tidligere

¹⁶ <http://bokbloggeir.com/2012/10/10/en-fin-dag-a-debutere-pa/> lastet 09.05.13

har utgitt i andre medier. Aina Basso skriver både skjønnlitterære tekster og omtaler av andre bøker i tillegg til bloggposter om sitt virke som forfatter. Debutanten Agnes Matres blogg omhandler hennes egen utgivelseshistorie, og hun blogger utelukkende om sin egen bok og hvordan hun opplever livet som nypublisert forfatter.

Agnes Matre debuterte med sin første skjønnlitterære roman *Stryk meg over håret* høsten 2012, og jobber til daglig som lærer i ungdomsskolen. Hun startet å blogge i juni 2012, og har siden da oppdatert bloggen sin jevnlig. Hun skriver i sin første bloggpost 23.06.13: «I denne bloggen har jeg lyst til å skrive litt om prosessen min fra jeg startet å skrive, til jeg ble antatt og nå snart skal gi ut min første roman»¹⁷ Matre har publisert boken sin på et lite forlag, Commentum Forlag i Sandnes, og mye av innholdet i bloggen dreier seg også om hvordan det er å bli utgitt på et slikt lite forlag, samt at bloggen i seg selv er en viktig markedsføringskilde.

Tom Egeland har arbeidet lenge som både journalist, bokanmelder og forfatter, og har bl.a. vunnet Rivertonprisen for sin kriminalroman *Lucifers evangelium*. Han er også styremedlem i Den Norske Forfatterforening. Egeland har blogget fast siden februar 2010. Han var tidligere en del av Forfatterbloggen, som ble driftet av De norske Bokklubbene. Forfatterbloggen ble nedlagt i september 2010. Egeland har derfor flyttet alle innleggene sine fra Forfatterbloggen over til sin private blogg. På sin blogg legger Egeland ut informasjon rundt sine egne bøker, anmeldelser han selv har skrevet, forfatterintervjuer og generelle betraktninger rundt bok- og forlagsbransjen. Han skriver ikke så mange bloggposter i løpet av et år, ca. 1 – 5 i måneden, og antallet har blitt mindre med årene.

Aina Basso er forfatter og historiker, og har gitt ut tre skjønnlitterære romaner. Hun er også spaltist i Nationen og Sunnmørsposten, samt redaksjonsmedlem i det nynorske leksikonet allkunne.no. Bassos nynorske blogg inneholder både omtaler av bøker hun anbefaler, avisspalter hun har publisert i Nationen, informasjon om egne bøker og skjønnlitterære tekster og betraktninger.

Bibliotekblogger

Bibliotekene i Norge har lenge vært en del av bloggsfæren. Bibliotekaren Thomas Breivik, hvis blogg fremdeles eksisterer på Bibliotekarens bibliotek¹⁸ startet i 2001. Her har han, med noen opphold blogget om både bøker, teknologi, seg selv og blogging som medium. 26.februar 2011 feiret han 10 år som blogger. Biblioteket står i en særposisjon når det gjelder

¹⁷ <http://agnesmatre.com/2012/06/23/min-reise/>, lastet ned 01.05.13

¹⁸ <http://www.miromurr.no/> lastet ned 01.05.13

formidling av litteratur. Det finnes et bibliotek i hver eneste by, og på hver eneste skole. En bibliotekar har som arbeidsoppgave, i tillegg til å arkivere og holde orden på bøkene, å finne rett litteratur til rett person. Det er den reneste form for litteraturformidling som ikke går på profitt eller markedsføring av en enkelt bok. Svært mange biblioteker har egen blogg, alt fra små skolebiblioteker til Nasjonalbiblioteket i Oslo. Jeg vil se litt nærmere på to blogger; Bloggen til Deichmanske bibliotek i Oslo [blogg.deichman](http://blogg.deichman.no) og en blogg drevet av bibliotekarer på videregående skoler i Hordaland, LeseHorden. Dette er to svært ulike blogger, men med samme utgangspunkt. De har et brennende engasjement for litteraturen, og ønsker å formidle dette engasjementet videre.

Blogg.deichman driftes av ansatte ved biblioteket, og innleggene skrives av bibliotekarer og litteraturvitere ansatt ved Deichmanske bibliotek i Oslo. Her blogger de om både nye og gamle bøker som finnes på biblioteket, samt om litterære arrangementer både på og utenfor huset. De har også rss-feeder som formidler nye bøker, tidsskrifter og lydbøker til biblioteket som linker direkte til Deichmans egen låneside.

LeseHorden er en blogg drevet av bibliotekarer på videregående skoler i Hordaland. Det er flere bidragsytere på bloggen, og de inviterer også elever og lærere til å sende inn sine bidrag. Bloggen består hovedsakelig av bokomtaler, og under hver omtale er det linket til en søkeside som viser på hvilket bibliotek boken kan lånes og om den er ledig. Omtalene er hovedsakelig om ungdomsbøker og tegneserier, og bloggen er en ren formidlingsblogg. Bloggen oppdateres flere ganger i måneden.

Forlagsblogger

Forlagsbloggene er i et mindretall i Norge i dag. Gyldendals blogg Boklaben ¹⁹ skulle være en blogg om digitalisering i bokmarkedet, ledet av informasjonssjef i Gyldendal Bjarne Buset. Deres siste blogginnlegg er datert 02.mars 2012, og har siden stått uoppdatert. Flamme forlag derimot, har en hyppig oppdatert og omfattende blogg, hvor de publiserer forfatterintervjuer og andre litteraturrelaterte saker. Det er vanskelig å skrive om litteraturblogging uten å komme inn på Cappelen Damms store bloggprosjekt Forlagsliv, derfor har jeg valgt å ta utgangspunkt i den. Samtidig så undersøker jeg bloggen fra Vendetta Forlag, som er et lite og spesialisert forlag, som ønsker å videreføre det Cappelen Damm har gjort med sin blogg. Bloggen passer forlagene ypperlig som et medium for formidling av egne bøker. De kan her skrive direkte til sin potensielle bokkjøper, og vinkler de ulike bloggpostene om de ulike

¹⁹ <http://boklaben.no/om-bloggen/> lastet ned 11.09.13

bøkene inn mot riktig målgruppe. I motsetning til Vendetta Forlag, så sitter Cappelen Damm med en stor informasjonsavdeling, hvis hovedmål er å formidle Cappelen Damms ulike bøker, i ulike sjangre, ut til publikum. Dette vises svært godt i deres bloggposter. Vendetta Forlag som spesialiserer seg på fantasy-litteratur skriver kun til sin målgruppe og bruker et språk spesialtilpasset dem. Cappelen Damm derimot, som utgir bøker i svært ulike sjangre må til en hver tid tilpasse seg sin potensielle målgruppe. På den måten virker Vendetta Forlags blogg på et vis mer troverdig i sin helhet, mens Cappelen Damms markedsføringsprosjekt er svært fremtredende i mange av bloggpostene.

Cappelen Damms Forlagsliv har satt en ny standard i bloggsfæren. Deres blogg er et omfattende prosjekt, og dens innhold og plassering i den litterære institusjonen kan være verdt et eget forskningsprosjekt om noen år. Siden de opprettet bloggen i mai 2011 har den vokst til å inneholde 21 blogger fra ansatte i Cappelen Damm, 16 forfattere som utgir bøkene sine hos Cappelen Damm, samt andre gjestebloggere. En av forlagets største forfattere, Lars Saabye Christensen blogget blant annet flere skjønnlitterære tekster om Herbert Ankel og hans skolestiler i 2012, dette resulterte tilslutt i en e-bok med alle bloggpostene samlet. Faktaredaksjonen har sin egen blogg, det har også barne- og ungdomsredaksjonen, Cappelen Damm Undervisning og Norske Serier, Cappelen Damms redaksjon for serielitteratur.

Cappelen Damm har også en bokbloggtur, som ligger inne med en egen blogg. Denne turneen sender ut aktuelle bøker til utvalgte private bokbloggere som til en gitt dato publiserer sin omtale av boken. Flere private bokbloggere har tatt avstand fra denne turneen, da det fremstår som en ren markedsføringskampanje fra forlaget. Under debatten på bokbloggtreffet 2012 kom noen av debattantene inn på dette. Kristin Storrusten, som publiserte et utdrag av debatten på bokmerker.org siterer følgende samtale mellom bokbloggerne Janicke, som blogger på jegleser.blogspot.no og Elin Brend Johansen som blogger som Bokelskerinnen:

Janicke: Noen av oss har en aktiv politikk, og sier til forlagene hva vi vil ha noe om. Jeg vil gjerne ta avstand fra bokbloggtur, selv om ulike bloggere gjør det. Det er rart at så mange er med på dette, hvor forlaget bestemmer alt. I anstendighetens navn synes jeg man skal holde seg unna. Det gjør noe med ryktet vårt. **Forlaget tenker penger, lesere tenker bok.**

Elin: Kan man ikke være kritiske også i Bokbloggtur?

Janicke: Dette er ren psykologi. De sender «ufarlige» bøker, helt bevisst bøker som ikke er så lette å selge.²⁰

²⁰ <http://bokmerker.org/?p=12878> lastet ned 28.05.13

Her peker de på det som de mener er en aktiv politikk fra forlaget for å formidle bøker som ikke nødvendigvis ville fått oppmerksomhet andre steder. Dette har de for så vidt rett i. En leser av en forlagsblogg vil måtte forholde seg til at bloggen vil inneholde promotering av egne bøker, mens en leser av en privat bokblogg da kan være offer for skjult markedsføring selv om bloggerne er flinke til å linke til bokbloggturneen samt oppgi hvor de har fått boken fra. Selve layoutet på bloggen til bokbloggturneen er svært ulik layouten til hovedbloggen Forlagsliv, men de grunner begge i Cappelen Damm,

Bloggens hovedside ledes av redaktør Anette Garpestad, og her legges utvalgte poster fra de personlige bloggene ut. Siden bloggen har så mange underblogger har den en relativt vid profil. Det finnes omtaler av bøker de selv utgir, omtaler av andre forlags bøker (disse er i mindretall) informasjon om arrangementer i forlagets regi samt generelle betraktninger om og fra bokbransjen og livet innad i forlagshuset. Bloggen oppdateres stort sett hver dag.

Vendetta Forlags blogg, et forlag som i hovedsak utgir fantasy-litteratur, startet sin blogg i februar 2012. De har, som de skriver selv, tatt inspirasjonen sin fra Cappelen Damms Forlagsliv-blogg, og vil gjerne bruke bloggen til å «by litt på seg selv». Deres mål var å publisere to til tre poster i uken, et mål de ikke har nådd. De har hatt flere stille perioder på bloggen, og den har fra januar 2013 til mai 2013 blitt oppdatert 10 ganger.

4 - Analysen

Alle de fire undergruppene av bokblogger jeg har valgt å se nærmere på viser et viktig ønske om formidling, men forutsetningene for litteraturformidling er til dels ulikt. En forlagsblogg har i bunn og grunn et ønske om å selge forlagets egne bøker mens en privat bokblogg ønsker på en side å formidle bøker bloggeren selv finner interessante og på en annen side å formidle bloggeren selv som et lesende menneske. Ordlyden og språket i bloggene vil derfor bli forskjellig. Bibliotekbloggene er ikke avhengig av salg på samme måte som forlagene og representerer en hel institusjon mer enn en privatperson. Forfatterbloggen er et sted for formidling av forfatterens egne tekster og bøker, samt et sted han eller hun kan vise frem seg selv og sin geskjeft. Jeg vil se på tekster publisert på de forskjellige bloggene, og undersøke hvordan de formidler litteraturen de omtaler. Cecilie Lund skriver i *Det glatte lag – tanker om litteraturkritikk* «Stil og skrivemåte er avhengig av hvem man regner som mottaker.» (1996:14) og det er et viktig utgangspunkt i lesingen av blogginnleggene.

Forlagsblogger

Når jeg nå vil se nærmere på bloggen Forlagsliv, har jeg tatt utgangspunkt i poster publisert på deres forside, altså siden redaktør Annette Garpestad drifter ved å velge ut bloggposter fra de andre bloggerne. Å gå inn i alle underbloggene her blir for omfattende. Bloggpostene har stor spennvidde i tematikk og innhold. Det blogges om bøker som skal utgis, bøker som allerede er utgitt, konkurranser, bransjespørsmål og informasjon om arrangementer. Knut Gørvell, utviklingssjef for skjønnlitteratur i Cappelen Damm, er en av de mest ivrige bloggerne, og flere av hans poster har blitt plukket ut til forsiden av Forlagsliv. 03.mai 2013 skrev han bloggposten «Sommerens deiligste leseopplevelse» hvor han skriver om boken *Jenta på klippen* av en av forlagets store utenlandske forfattere, Lucinda Riley. Riley er også en favoritt blant de private bokbloggerne. Gørvells omtale av boken på bloggen sin fremstår utelukkende som en salgstekst. Han starter bloggposten slik:

Jeg bekjente i fjor her på bloggen at jeg tok til tårene da jeg leste Lucinda Rileus *Orkideens hemmelighet*. I disse dager kommer hennes andre bok, *Jenta på klippen* ut på norsk, og jeg må innrømme at jeg ble minst like rørt og betatt.²¹

²¹ <http://www.forlagsliv.no/knutpunktet/2012/05/03/sommerens-deiligste-leseopplevelse/>
lastet ned 28.05.13

Boktitlene i teksten er hyperlinker til Tanums nettbokhandel. Tanum bokhandel er eid 100% av Cappelen Damm Holding AS, og er da et søsterselskap av Cappelen Damm AS. Denne vertikale integrasjonen ser vi i alle de store norske forlagene, og problemene rundt dette har fremmet mang en diskusjon i forlagsbransjen. Dette vil jeg ikke gå videre inn på her, men er en viktig note i lesingen av bloggen. De fleste bøkene og forfatterne som blir nevnt på bloggen Forlagsliv linkes direkte til Tanum. For leseren av bloggen kan dette absolutt være en fordel om han eller hun ønsker å kjøpe boken, men igjen så er det viktig å være klar over hvilken type litteraturformidling som her bedrives. Videre skriver Gørvell om boken: «*Jenta på klippen* er en handlingsmettet «slukebok» «[...] Det er et herlig driv i fortellingen som gjør romanen nesten umulig å legge fra seg»²² Gørvell frir til leseren, og han kjenner sin leser godt. Målgruppen til Lucinda Riley er, uten å generalisere for mye, en kvinnelig leser mellom 25 og 50 år. En leser som er opptatt av gode, drivende, men ikke for kompliserte historier. Dette bemerker han også selv mot slutten av teksten hvor han skriver: «Og jada, dette er ikke nyskapende litteratur, men det gir deg en herlig leseopplevelse, der du kan drømme deg bort i noen timer.»²³ Knut Gørvell er her ingen litteraturkritiker, og det skal heller ikke være hans rolle. Han bedriver en ren form for markedsføring av en bok han, og forlaget forventer skal selge mye, og han vinkler det på en smart måte slik at omtalen passer målgruppen de er ute etter. Gørvell har bloggposter i flere kategorier, og han skriver like gjerne om Jan Erik Vold som om ukens dikt og Dag Solstad som om krimbøker. I desember 2012 skrev han blant annet tre bloggposter om gavetips der han listet opp det han mente var årets beste underholdningsromaner, årets beste romaner og årets beste krimbøker. Alle bøker utgitt av Cappelen Damm og alle linket direkte til Tanums nettbokhandel. Praktisk for leseren og et smart markedsføringsstunt. Markedsføringsaspektet i Gørvells blogging skinner nok litt for klart gjennom. Hans enorme begeistring for en potensiell bestselger i utgangspunktet rettet mot kvinner gjør at troverdigheten hans svekkes. Hadde han, som Geir Tangen, skrevet på privat initiativ kunne troverdigheten vært reddet, men i og med at Gørvell her skriver om en bok utgitt av hans eget forlag, mister han tyngden i sine anbefalinger.

Annette Garpestad, redaktør for Forlagsliv, er også en av de mest ivrige bloggerne. 13.mai 2013 publiserte hun posten «Les noe nytt! Hører du?» hvor hun oppfordrer seg selv, så vel som alle andre å lese noe annet enn hva de pleier å gjøre. Hun skriver:

²² <http://www.forlagsliv.no/knutepunktet/2012/05/03/sommerens-deiligste-leseopplevelse/> lastet ned 28.05.13

²³ <http://www.forlagsliv.no/knutepunktet/2012/05/03/sommerens-deiligste-leseopplevelse/> lastet ned 28.05.13

Så har jeg kanskje litt sær smak når det kommer til bøker. Eller har jeg egentlig det? Eklektisk kanskje. Jeg leser jo både høyt og lavt. Dikt og krim. [...] Hvorfor ligger ikke den nye diktboka til Kjersti Wøien Håland i pene små stabler sentralt plassert i bokhandelen? Den er salgbar som fy, likanes som en plutselig solskinsdag”²⁴

Garpestad slår her et slag for bøker som hun mener ikke får nok oppmerksomhet i markedet. Gode bøker, som hun selv setter stor pris på. Hun bruker er muntlig språk i omtalene sine, som i omtalen av Sarah Butlers *Ti ting jeg har lært om kjærligheten*. Den, skriver Garpestad, treffer henne rett i solar plexus. En leser av Garpestads bloggposter vil fort merke hennes store engasjement for litteraturen, og da gjerne den mindre kjente litteraturen. Hun slår også et slag for mer individualisme i bokhandelen, og snakker varmt om bokhandlere som Tronsmo og Cappelens Forslag. «Jeg liker at Klassekampen kjører bestselgerlisten til Tronsmo som ”sin” bestselgerliste i Bokmagasinet» skriver hun i bloggposten, og viser her samtidig at hun er en leser, så vel som en forlagsansatt, som følger godt med i bransjen. Bloggmediet gjør at Garpestad, uten at noen vil reise store spørsmålstegn til det, kan bruke utropstegn og spørsmålstegn om hverandre i en tekst som oppfordre bloggleseren til å lese mer ukjent litteratur. Garpestad har også linket alle anbefalingene sine opp mot Tanums nettbokhandel, men hun har også anbefalinger som ikke er gitt ut av Cappelen Damm. Dette er en fornuftig avgjørelse, og gjør henne mer troverdig i sine anbefalinger. «Les hva du vil, så lenge du leser. MEN, kanskje mitt nye kamprop må være: LES NOE NYTT!» Den muntlige stilen er overveldende, men virkningsfull i Garpestads tekst. Hun fremmer et slags manifest for å lese, og bedriver med det en god form for litteraturformidling innenfor det vi vil forvente av bloggen som medium og som sjanger.

Vendetta Forlag er et lite forlag som spesialiserer seg på krim, fantasy og science fiction-litteratur. De har, i følge dem selv, hentet stor inspirasjon fra Cappelen Damms Forlagsliv, og ønsker å blogge om livet som forleggere av fantasy/sci-fi-litteratur men også bruke bloggen som en ren formidlingsblogg for bøkene de utgir. På sin informasjonsside skriver de også at bloggere gjerne må sende dem en epost om de ønsker gratis anmelderexemplarer av bøkene deres. I en bloggpost 16.mai 2013 med overskriften «Formidling, på flere vis» skriver forlegger Thomas Ingebrigtsen Lem om sine erfaringer som fantasy og sci-fi-entusiast. Lem er, som bloggerne i Cappelen Damm, svært oppmerksom på sin målgruppe. Fantasy og sci-fi-litteraturen har en relativ ung målgruppe, som interesserer

²⁴ <http://www.forlagsliv.no/bokdamaatwork/2013/05/13/les-noe-nytt-horer-du/#more-16805>
lastet ned 28.05.13

seg for teknologi og fantastiske fortellinger. Data-og konsollspill må man også tro er blant interessefeltene til lesere av Vendettas bøker. I Lems bloggpost forteller han historien om seg selv som ung spillentusiast og hans møte med skolebibliotekaren som kun ville tilby han George Orwells *1984* som et sci-fi alternativ. Det muntlige språket er igjen fremtredende i Vendettas blogg. Lem skriver:

Vi gir ikke ut sci-fi bøkene fordi vi mimrer eller lengter tilbake til en svunnen tid. Vi gir ut bøkene fordi de er fantastiske tilskudd til det litterære inspirasjonstreet. (Pompous fuck alert!!!) ²⁵

Bloggen er et strålende medium for nisjeforlag som Vendetta. De kan her, ved hjelp av termer og ordlyder målgruppen deres forventer, og forstår, nå ut til sine lesere på en helt annen måte enn hva de ville gjort i andre litterære institusjoner. Vendetta utgir blant annet de svært populære bøkene av George R.R. Martin *Game of Thrones*, som har fått flere bloggposter, samt bøker av den store fantasyforfatteren Neil Gaiman. I en bloggpost postet 4.juli 2012 slapp de nyheten om at boken *American Gods* nå skal utgis på norsk. De skriver «Om ikke lenge, nærmere bestemt helt på tampen av august, gir vi ut vår favorittbok. Enkelt og greit. Den boka er *Amerikanske guder* av Neil Gaiman. Verdens kanskje kuleste forfatter” ²⁶ Som Cappelen Damms Forlagsliv er Vendettas blogg hovedsakelig en blogg for å fremme egne utgivelser. Allikevel fremstår Vendetta mer troverdig i sin markedsføring ved at de nettopp er et nisjeforlag som satser mye på få bøker. Tekstene deres er i en svært muntlig form, som passer innholdet, og selv om de markedsfører seg selv, vinner de leseren med sin entusiasme.

Forfatterblogger

Tom Egelands blogg har en svært enkel layout, han har ingen søkbare merkelapper eller kategorier på blogginnleggene sine, og publiserer stor sett tekster og anmeldelser han har skrevet for avisene han jobber for. Han blogger også om sine egne utgivelser og om hvordan han arbeider med dem. For en leser som interesserer seg for Egelands bøker vil disse bloggpostene stå som svært interessante. 24.januar 2012 postet han innlegget «Nostradamus testamentet» hvor han presenterer boken han arbeider med og avslører utgivelsesdato og bokomslag. Her står bloggen frem som et ypperlig medium for formidling av litteratur direkte rettet mot Egelands lesere. Egelands bøker er intrikate spenningsromaner fulle av anagrammer, rebuser og mytologiske mysterier. Han skriver:

²⁵ <http://vendettaforlag.no/formidling-pa-flere-vis> lastet ned 28.05.13

²⁶ <http://vendettaforlag.no/en-viss-herremann-ved-navn-gaiman> lastet ned 28.05.13

Jeg har ikke tenkt å si altfor mye om handlingen, men jeg kan gi noen stikkord: Nostradamus (og en gjennomgang av hans mildt sagt upresise spådommer), Medici-familien, Biblioteket i Alexandria, Paktens ark, og litt om Machiavelli og Michelangelo²⁷

Her bruker Egeland bloggen sin til det leseren ønsker, nemlig et innblikk i livet som forfatter og ikke minst et innblikk i hva han arbeider med. I tillegg til den trykte boken avslører Egeland at *Nostradamus testamente* samtidig utkommer som e-bok med mye tilleggsmateriale. Bloggen blir en «behind the scenes» for innholdet som skal komme, og det er det dagens leser vil ha. Slik holder han på leseren, og skaper et univers rundt bøkene sine som går ut over den fysiske boken. Egelands bokanmeldelser og intervjuer som han gjenpubliserer på bloggen er interessante innlegg i seg selv, men dette er tekster som i utgangspunktet er skrevet for andre medier, og derfor blir uinteressante i denne diskusjonen. Som formidler av seg selv gjør Egeland en god jobb. Tekstene som omhandler bøkene hans fanger leseren, og skaper mer interesse rundt hans univers. I dagens boksamfunn leser vi en forfatter like mye som vi leser en bok. Interessen rundt mannen eller kvinnen som har skrevet teksten er stor, og ikke minst viktig for salget. Her bruker han bloggen akkurat slik en forfatter bør bruke bloggen sin, han inviterer leseren inn og byr på seg selv samtidig som han markedsfører seg selv som forfatter, skribent og lesende menneske.

Agnes Matre ga ut sin første bok *Stryk meg over håret* i november 2012. Bloggen hennes fremstår hovedsakelig som en blogg om hennes egen debut-roman, og Matre blogger både om hvor og hvordan hun hentet inspirasjon til boken sin, samt hvordan hverdagen som førstegangspublisert forfatter på et lite forlag er. Matres roman *Stryk meg over håret* er utgitt av Commentum Forlag AS, et relativt lite forlag med hovedkontor i Sandnes. De kaller seg selv for et lokalt forlag, og utgir mye litteratur fra Rogalandsområdet, både innenfor lokalhistorie, men også skjønnlitteratur og dokumentarbøker. Agnes Matre slet med bulimi i mange år, og det gjør også hovedpersonen i romanen hennes. Denne tunge tematikken gir Matre mye publisitet utenfor de skjønnlitterære kretser, og hun var blant annet invitert til Rådgivning om spiseforstyrrelsers landsmøte for å fortelle om boken sin. 2.november 2012 inviterte hun til lanseringsfest, og da var allerede over halve førsteopplaget solgt. I en bloggpost 16.oktober 2012 skriver hun:

²⁷ <http://tomegeland.blogspot.no/2012/01/nostradamus-testamente.html> lastet ned 28.05.13

Den 26 oktober sier forlaget at boken er på deres lager. Da pakker jeg bilen og kjører til Sandnes hvor jeg skal hente de 266 forhåndsbestilte bøkene. Vel, hjemme igjen skal alle disse signeres og skrives personlig hilsen i. Etterpå skal de som må sendes i posten pakkes, og så skal jeg levere ut resten.²⁸

Arbeidet Matre legger ned i sin egen utgivelse er massivt, og blir godt dokumentert på bloggen. Bloggposten 16.oktober lister opp alle markedsføringstiltakene hun skal gjøre frem mot julen 2012, og alle stedene hun skal besøke, det være signeringer, pressebesøk og andre aktiviteter. 16. – 18. november hadde hun en egen stand på Julemessen i Haugesund hvor hun solgte sine egne bøker. Samtidig med å være forfatter arbeider hun som lærer i ungdomsskolen, og midt i lanseringsperioden skal hun også rette 72 juletentamener i norsk og engelsk, får vi vite.²⁹ Matre fremstiller seg selv som en svært travel, men driftig dame på bloggen sin, og vinner absolutt leseren over, både ved tematikk i romanen sin og arbeidet hun legger ned i å formidle den videre. Det er absolutt interessant for en leser å ta del i Matres utgivelsesprosess. En forfatter ved de store forlagene Gyldendal, Aschehoug og Cappelen Damm vil nok ha en annen utgivelseshistorie en den Matre presenterer. Hennes mann, Geir Tangen, som blogger som Bokbogeir har også vært en stor støttespiller i markedsføringen av boken hennes, og har blogget mye om både boken og om henne som forfatter. 16. november poster Matre et blogginnlegg der hun anbefaler sin egen bok som julegave, og publiserer diverse tilbakemeldinger hun har fått på boken uten å formidle hvem som har gitt disse tilbakemeldingene. Ut i fra språket er det enkelt å tro at det er andre bloggere eller bekjente som har skrevet disse. De sier blant annet: «Å... for en bok. Fantastisk... når eg må lese når eg lage middag, då er ho god. Takk Agnes! Du er knallflink...»³⁰ En interessert leser av bloggen og av Matres prosjekt vil lese anbefalingene og tilbakemeldingene og ta de for det de fremstår å være, nemlig uhemmet ros viderefremidlet av en stolt forfatterinne. Her ligger også bloggens styrke. Om uttalelsene var printet på bokens forside ville deres kredibilitet vært svært lav, men som ett utsagn av mange lignende på en personlig blogg fra forfatteren selv fremstår de som til dels gyldige, om enn kanskje noe svulstige. For en ny leser av Matres blogg, vil disse svært personlige anbefalingene virke mot sin hensikt. Troverdigheten svekkes ved at kilden bak anbefalingen ikke oppgis. I samme bloggpost gir Matre leseren et juletilbud. Om bloggleseren sender henne en tekstmelding med navn og adresse sender hun dem boken signert og med en liten personlig hilsen. Giro sendes senere fra Commentum Forlag. Et slikt

²⁸ <http://agnesmatre.com/2012/10/16/halve-opplaget-er-allerede-solgt/> lastet ned 28.05.13

²⁹ <http://agnesmatre.com/2012/10/16/halve-opplaget-er-allerede-solgt/> lastet ned 28.05.13

³⁰ <http://agnesmatre.com/2012/11/18/tarer-minner-og-idyll/> lastet ned 28.05.13

salgstiltak vil jeg tro er virkningsfullt, men ikke noe alle forfattere ville gjort. Er det for mye av en forfatter å selge sine egne bøker per tekstmelding med lovnad om personlig hilsen på en blogg? Eller er det det som må til for at en forfatter på et lite forlag kan nå ut til så mange som mulig. Jeg vil si at Matre driver hard markedsføring på bloggen sin. Hun bruker bloggen som en markedsføringskanal for sin bok *Stryk meg over håret*, selv om hun også skriver om andres bøker og andre temaer, som spiseforstyrrelser (som også er hovedtemaet i hennes egen bok) livet med barn og om ferieturer. Det synes å virke svært godt. 26.mars 2013 feiret hun 25.000 besøkende på bloggen. Samtidig takker hun alle som har bidratt i markedsføringen av boken, i tillegg til hennes mann, Geir Tangen, hadde 270 av hennes venner og kjente forhåndsbestilt boken og hjulpet til med å skape etterspørsel hos flere bokhandlere. Om arbeidet med markedsføringen skriver hun i et blogginnlegg postet 14.april 2013:

Raskt erfarte jeg at å lansere en roman krever en markedsfører i full stilling. Full stilling hadde både jeg og min mann. Det var bare det at disse stillingene var som lærere i tiende klasse og ikke som markedsførere i firmaet "Stryk meg over håret A/S"³¹

I samme innlegg snakker hun om hvordan det er for en debutant på et lite forlag å prøve å slå gjennom og få boken sin lest. Ut i fra hva Matre selv skriver på sin blogg har hun gjort en god jobb, og hun har fått boken sin distribuert til flere bokhandlere og bibliotek. Hvorvidt dette stemmer, og hvor mange bøker hun faktisk har solgt er ikke godt å vite, men som leser av hennes blogg er det lett å stole på Matre, og lett å bli imponert av hennes arbeid selv uten å ha lest boken hennes.

Aina Bassos blogg inneholder flere typer tekster. Hun har egne samlesider for anmeldelser og omtaler av sine egne bøker, en egen side med intervjuer og avisomtaler som omhandler henne, og en arrangementskalender som viser hvor hun kan oppleves enten det er som oppleser fra egne bøker eller som deltager i litterære debatter. Disse sidene ligger som et tillegg til hovedbloggen. På sin blogg poster Basso både omtaler av andres bøker (noen publisert i andre medier), tekster om sin egen skriving og skjønnlitterære tekster. 27.februar 2013 publiserer hun et innlegg som hun kaller «Det stille året» Her skriver hun om sin opplevelse av et hvileår, et år uten å ha gitt ut bok og styret rundt en eventuell mottakelse. Hun skriver:

I år er eit slikt år ein kan lengte lenger etter. Eit slikt stilt år, utan noko oppstyr eller særleg å vere nervøs for. Nokre oppdrag her og der, nokre skular, nokre føredrag, ein

³¹ <http://agnesmatre.com/2013/04/14/jeg-nekter-a-delta-i-klagekoret/> lastet ned 28.05.13

festival. Elles lite. Ingen klumpar i magen for kritikkar i år, no er det andre som skal i elden, noe er det andre som må ligge i mørke soverom og engste seg for det ukjende.³²

Språket til Basso vitner om at hun er forfatter. Hun skriver bloggen sin svært ulikt fra Tom Egeland og Agnes Matre ved at hun selv i det som virker å være informative bloggposter får inn en skjønnlitterær nerve i tekstene. Hun bruker korte setninger og gjentakelser, som maler bilder i hodet til leseren. I sine bøker skriver Basso på samme måte, med et poetisk språk, og ved at hun bruker de samme virkemidlene i bloggen sin formidler hun seg selv og sin egen stemme som forfatter på en riktig måte. Basso var tidlig ute med å blogge. Hennes andre bloggpost, publisert 21.juli 2005 er et dikt skrevet av Basso selv:

slør

Då ho stod opp den morgonen var rommet som fylt av tynn, blåleg røyk.
Brenn det?,
undra ho,
og snuste ut i lufta.

Nei,
det brenn visst ikkje,
kom ho fram til. Det luktar ingenting.

Ho klatra ut av senga, og trefte golvplankane med to klask.

Klask?,
undra ho, og kika nedover seg sjølv, heilt til blikket møtte golvet under henne.

Plankane var som dekt av eit tynt slør som dreiv fram og tilbake, i lange, gyngande rørsler, mellom beina på den blå pinnestolen, snodde seg rundt føtene på den brune kommoden, snirkla seg innunder senga, og la seg nesten til oppe på golvteppet. Men på golvplankane hadde sløret lagt frå seg eit tynt lag væske, nesten som vatn, berre litt mørkare i farge.

Oversvømming?,
undra ho,
og løfta føtene opp og ned av det våte golvet.

Nei,
ikkje akkurat det heller,
kom ho fram til.

Det er nok den store vagheita,
tenkte ho,
som er tilbake.

³² <http://ainabasso.blogspot.no/2013/02/det-stille-aret.html> lastet ned 29.05.13

Ho sukka.
No kom ho ikkje til å forstå noko som helst på lenge.³³

Diktet står alene i bloggposten uten noen referanser eller mulighet til å vite om diktet er publisert andre steder, og det står som et godt eksempel og en god start på det som har blitt en omfattende og innholdsrik blogg. Hun viser her tidlig sin egen litterære tone, en tone som en selv i 2013 kan finne i hennes bloggposter. Undertittelen på bloggen hennes lyder:

Lyset nærmar seg garden på ryddinga, hesten som beitar i skogskuggen, kryp i langsemnd umerkeleg for auget: forgyller øyra, manen, den rundmjuke mulen; ryggen, halen, buk og hovar. Hesten kastar på mørk man, luntar inn i varmbleik morgon.³⁴

Denne teksten, som da står som en fast overskrift på bloggen og som følger med uansett hvilke bloggposter en klikker seg inn på, vitner om at dette er en blogg skrevet av en person med interesse for ord og lyrikk. I tillegg til egne skjønnlitterære tekster og betraktninger om egen skriving skriver Basso omtaler av andres bøker. 4.november 2008 publiserer hun et innlegg med overskriften «Poesitid, igjen» Her omtaler hun blant annet Nils-Øivind Haagensens lyrikkdebut *Hender og hukommelse*.

Stilen hans har endra seg med åra. Snarare enn at det har utkrystallisert seg noko, har stilen utvida seg, og blitt det han er i dag, sannsynlegvis framleis i endring, ei rørsle mot noko, ein stramt komponert straum av ord. [...] Det er få som røskar slik tak i meg som Haagensen kan gjere.³⁵

Hun skriver om sin egen personlige reaksjon på boken og hans lyrikk, men viser samtidig en kunnskap om sjangeren og om forfatteren. Som litteraturformidling er dette et flott virkemiddel, samtidig som det passer det personlige i bloggen som medium. Leseren stoler på Bassos kunnskap ved at hun bruker samme virkemidler selv, hun bruker et lyrisk språk i omtalen av lyrikken. 27.mars 2013 publiserer Basso et innlegg om sin egen skriving. Det har overskriften «Lett å skrive vs. lett å lese». Her peker hun på arbeidet med å få språket i tekstene hun skriver så godt som mulig. Setningene skal være rytmiske og presise, og hun vil heller si noe en gang presist enn å si det samme tre ganger på ulike måter.³⁶ Hun kommer også med noen betraktninger rundt kriminallitteraturen som en vanskelig lest sjanger da den

³³ <http://ainabasso.blogspot.no/2005/07/som-eit-tynt-slr.html> lastet ned 28.05.13

³⁴ <http://ainabasso.blogspot.no/> lastet ned 28.05.13

³⁵ <http://ainabasso.blogspot.no/2008/11/poesitid-igjen.html> lastet ned 28.05.13

³⁶ <http://ainabasso.blogspot.no/2013/03/lett-skrive-vs-lett-lese.html> lastet ned 28.05.13

introduserer for mange for like personer for tidlig i teksten, og at leseren må kjempe seg gjennom uengasjerende sider før spenningen starter. Hun skriver videre:

Det er her poenget mitt ligg: min mistanke er nemleg at den prisløna romanen er lett å lese - ikkje fordi han er lettvinnt skriven, men det motsette - fordi han er gjennomarbeidd og forfattere har brukt mykje tid på språket for å fjerne det som luggar hos lesaren [...] eller slikt som øydelegg flyten i teksten ³⁷

Bassos refleksjoner om skriving og om språk på bloggen sin vitner om stor kunnskap innenfor det litterære feltet. Hennes omtaler styrer unna det panegyriske, men er ikke nødvendigvis ren litteraturkritikk heller. Hun skriver omtaler av bøker hun liker, som de fleste andre bloggere, og legger ut passasjer som hun finner ekstra flotte. Som litteraturformidler på sin egen blogg har hun funnet en god balanse i å markedsføre seg selv og sitt språk og å omtale litteratur, forfattere og litterære arrangementer hun setter pris på. I motsetning til Egeland og Matre virker hele hennes virke, både som blogger, skribent og forfatter gjennomført på en språklig og litterær måte, men dette kan også ha med sjangeren og skriftspråket hennes å gjøre.

Bibliotekblogger

blogg.deichman har flere undersider hvor de samler bloggposter i ulike kategorier. De har en side for voksenlitteratur med underfaner for blant annet boktips og ebøker, en side for ungdom med undersiden boktips for ungdom, en side med forfatterintervjuer og en side med arrangementer. Bloggen har i utgangspunktet vært en blogg for såkalt voksenlitteratur, og per 31.05.13 finnes det kun to bloggposter i ungdomskategorien og en bloggpost med et forfatterintervju. Hoveddelen av voksenbloggen består av boktips, samt den månedlige posten *Månedens bok*. De har også rss-feeder hvor de nyeste bøkene inn til biblioteket er listet opp linket direkte til deres utlånsside. De ansatte ved biblioteket skriver personlig om bøker de ønsker å formidle videre, boktipsene skrives i jeg-form og signeres med fornavn på bloggeren. 28.november 2012 publiserer Astrid Werner, som har skrevet opptil flere bloggposter på blogg.deichman, posten «Flaskepost fra fortiden» hvor hun skriver om Jussi Adler-Olsens krimroman *Flaskepost fra P*. Hun skriver engasjert og kort om boken og peker på elementer i teksten som en som er ute etter god krimlitteratur vil sette pris på.

³⁷ <http://ainabasso.blogspot.no/2013/03/lett-skrive-vs-lett-lese.html> lastet ned 28.05.13

[...] og den oppfylte alle forventinger jeg måtte ha til mange timer i endeløs spenning mellom boksidene. [...] En stiv nakke; som resultat av å ha sittet i samme, ansente stilling altfor lenge, må allikevel sees som et godt tegn for en bok tenker jeg mens jeg masserer nakken og prøver å få igang blodsirkulasjonen ³⁸

Ved å spille på spenningselementet i teksten når Werner den potensielle krimleseren godt. Hun deler sin personlige erfaring med lesningen og gir en komprimert anbefaling vinklet mot riktig målgruppe. 1.februar 2013 publiserer bibliotekarstudenten Kjersti bloggposten «Bibliotekarstudenten anbefaler – del 2» Kjersti signerer posten kun med fornavn, så hennes fulle navn er ikke mulig å finne på bloggen. Kjersti anbefaler boken *Nedstörtad ängel* av Per Olov Enquist på følgende måte:

Jeg tror aldri en bok har fascinert meg mer enn denne; blant annet på grunn av måten den er bygd opp på, det poetiske språket som er brukt, og forfatterens evne til å formidle noe abstrakt på en måte som gir en følelse av gjenkjenning og forståelse. ³⁹

Hun bruker her ordelag og formuleringer som passer en potensiell låner av Enquist. Hun bruker ord som «underlig» «fascinerende» og «abstrakt» om boken og formidler på den måten boken ved hjelp av dens egen forventning av språk. Werners formidling av Adler-Olsens bok på den andre siden bruker spenningsbyggende ord og setninger som «endeløs spenning» «høyt tempo» og «uhygge». De leser boken på vegne av den de ønsker å formidle den til, dette gjør de på en personlig måte, ved bruk av personlige pronomen og egne lesererfaringer. Oddvar Thorsen publiserer 20. januar 2011 en post med overskriften «Det navnløse prosjektet» som går direkte inn på hvordan Deichmanske bibliotek ønsker å være en litteraturformidlende instans innenfor bibliotekets vegger. Han skriver om prosjektet:

[...] kort fortalt koker det hele ned til at de bibliotekansatte skal fram fra skrankene og skjermene for å møte lånerne våre mellom reolene. [...] [vi] har også stabled på beina en utstilling bestående av tre eller fire personlige favoritter ⁴⁰

Biblioteket vil at deres ansatte skal være mer tilgjengelig for brukerne, uten å være påtrengende. Kanskje de ønsker å avmystifisere bibliotekaren og gjøre han eller henne til en levende del av biblioteket slik at brukerne ikke skal finne det ubehagelig å spørre etter hjelp. Han avslutter «Så enten du ønsker å gå i egen tanker blant bokhyllene, eller vil slå av en prat

³⁸ http://blogg.deichman.no/litteratur/book_reviews/flaskepost-fra-fortiden/ lastet ned 27.05.13

³⁹ <http://blogg.deichman.no/litteratur/2013/02/01/bibliotekarstudenten-anbefaler-del-2/> lastet ned 27.05.13

⁴⁰ <http://blogg.deichman.no/litteratur/2011/01/20/det-navnl%C3%B8se-prosjektet/> lastet ned 28.05.13

med en engasjert bibliotekansatt, anbefales det å legge turen innom det grønne huset på Hammersborg»⁴¹ Deichmanske bibliotek åpner opp biblioteket på bloggen sin, og gjør flere bøker kjent på den potensielle lånerens premisser. De skriver smarte bokomtaler vinklet mot ulike målgrupper og gjør med det biblioteket åpent for alle lag.

Bloggen LeseHorden, som er drevet av bibliotekarer på videregående skoler i Hordaland har en annen form og et annet innhold. De skriver hovedsakelig om ungdomslitteratur, som selvfølgelig er passende for deres målgruppe, og publiserer utelukkende bokomtaler. Bloggen består av flere undersider, blant annet tegneserier, nettsteder og filmer, men disse undersidene består av svært få bloggposter. De ulike videregående skolene i Hordaland er også linket direkte til på bloggen. Det er altså formidling av litteratur til ungdom som virker å være hovedmålet til bloggen. Bloggeren, som går under navnet Siljesols poster 15. desember 2011 et blogginnlegg innenfor sjangeren urban fantasy. Boken hun omtaler heter *City of Bones* som er skrevet av Cassandra Clare, og er første del av en serie på seks bøker. Siljesols starter omtalen med en kort sammenfatning av handlingen og går så videre med sine egne betraktninger. Omtalen er klart vinklet mot en yngre målgruppe og konsentrerer seg om handlingen mer enn om språket. Hun skriver: «Her er det spenning og action fra begynnelse til slutt [...] Boken har også en god dose humor»⁴² Siljesols skriver enkelt og direkte mot en yngre leser som er ute etter en spennende bok. Hun bruker også emotikons, et symbol bestående av skrifttegn og populært kalt smileys i omtalen sin. Bruken av disse er svært utbredt i personlige blogger, og er på mange måter forventet mer en foraktet. En slik bruk av smileys avdramatiserer gjerne en påstand og gjør beskjednen mer personlig. Dette er absolutt passende i LeseHordens blogg. De skriver på ungdommens nivå, og treffer målgruppen der de skal. LeseHorden skriver også om andre ting en skjønnlitteratur. Bloggeren Mostrum publiserer 28. november 2011 et blogginnlegg om boken *Juks: Hvordan forskere svindler og hvorfor det ikke er så farlig*. Han fremstiller denne boken om forskningsjuks som en interessant fagbok, men kommer også med noe kritikk:

Eg synes dette var ei morsom og interessant bok, men eg skulle ønskje at forfattere hadde valgt å gå litt djupare inn i nokre av dei mange historiane, spesielt der det viste seg at forskarane ikkje hadde gjort noko gale⁴³

⁴¹ <http://blogg.deichman.no/litteratur/2011/01/20/det-navnl%c3%b8se-prosjektet/> lastet ned 28.05.13

⁴² <http://lesehorden.wordpress.com/2011/12/15/235/> lastet ned 28.05.13

⁴³ <http://lesehorden.wordpress.com/2011/11/28/juks/> lastet ned 28.05.13

En slik karakteristikk av en bok hadde en nok ikke funnet i en faglitterær anmeldelse, men «morsom» og «interessant» er ord LeseHordens målgruppe vil sette pris på og ikke minst stole på mer enn faglitterære termer. 26.februar 2013 publiserer bloggeren Manuelalesehest bloggposten «I en annen verden» hvor hun skriver om boken med samme navn skrevet av forfatteren Grace McCleen. Bokens tematikk fremstår som både tung og trist:

Judith er en 10-år gammel jente som har blitt oppdratt av sin dyp religiøse far i troen at de lever i de siste dagene før verdens undergang. De går ut for å forkynne i nabolaget, deler ut religiøse skrifter som advarer folk mot Harmageddon⁴⁴

Dessverre er språket, grammatikken og setningsoppbyggingen her langt under den kvaliteten en leser vil forvente av en bibliotekar, og det at hun formidler en slik språkstruktur til videregående elever vil jeg si er svært uheldig. «Når hun begynner å bli plaget av en bølge på skolen, ber hun for snø slik at hun blir nødt til å gå glipp av skolen.»⁴⁵ skriver Manuelalesehest. Hun skriver svært muntlig, hvilket er forventet i bloggen, spesielt da den er rettet mot et yngre publikum som gjennom sosiale medier generelt er vant, og forventer et slikt språk. Det LeseHorden gjør er i utgangspunktet god litteraturformidling innenfor sitt felt. De blogger om bøker som vil være interessante for en ung leser og skriver muntlig og forståelig mot sin målgruppe, med noen unntak. LeseHorden linker også i de fleste bloggpostene sine direkte til bokdatabasen til de videregående skolene i Hordaland, slik at det er enkelt for eleven å kunne finne frem til boken. Bloggerne skriver bloggposter på både bokmål og nynorsk, og viser med det bredde i sin formidling av ungdomslitteratur.

Private bokblogger

Marit Høes blogg Flukten fra virkeligheten virker å ha svært mange følgere og hennes grafiske bloggmerke kan finnes på mange bokblogger, spesielt hennes faste spalte En smakebit på søndag.

⁴⁴ <http://lesehorden.wordpress.com/2013/02/26/i-en-annen-verden/> lastet ned 28.05.13

⁴⁵ <http://lesehorden.wordpress.com/2013/02/26/i-en-annen-verden/> lastet ned 28.05.13

Dette merket kan alle som ønsker bruke på sin blogg om de skriver om sin smakebit og linker blogginnlegget sitt til Maris blogg. Blogginnleggene hennes får mange kommentarer, og Mari selv svarer de fleste som kommenterer bloggen hennes. En smakebit på søndag går ut på at Mari velger ut et tekstutdrag fra en av bøkene hun leser men en liten kommentar til hva hun synes om boken. 27.mars 2011 skriver hun om Sophie Jordans bok *Firelight*:

Jeg har akkurat lest ut *Firelight* og endelig kan jeg si at en bok som har fått mye hype faktisk fortjener det. Jeg har en tendens til å bli skuffet av bøker som har fått mye skryt men denne gangen syntes jeg faktisk det er fortjent⁴⁶

Omtalene er korte, og det er tekstutdragene også, men spalten er svært populær. 18.november 2012 postet Mari en smakebit av J.K. Rowlings nyeste bok *The Casual Vacancy*.

Tekstutdraget gir svært lite mening uten utenfor boken, men 30 andre bloggere linket sin En smakebit på søndag til Maris bloggpost. I denne bloggposten avsluttet også Mari med et spørsmål til leserne. Dette er typisk i blogger hvor man hele tiden ønsker flere kommentarer, som igjen vil dra bloggen høyere på ulike blogglistor. Det enkle spørsmålet «Er du flink til å lese bøker utenfor din komfortsone?» gav Mari 31 kommentarer, og hun svarte på alle.

Bloggeren som kaller seg selv MoonStar kommenterte:

Huff. eg er alt for dårlig til og gå ut av komfort zonen min. Må prøve og bli bedre.. For offte det er posetive resultater av det.. Selv prøvde jeg meg på krim.. Likte kjempe godt, men puff glemte jeg alt om boka, for fant så mye i komforzonen min i stede, så boka står halv lest :/⁴⁷

Denne kommentaren er et godt eksempel på det svært muntlige språket som blir brukt i kommentarfeltene på mange av bloggene. Dette er umiddelbare responser som blir skrevet ned akkurat slik kommentatoren tenkte det i det øyeblikket. De ønsker en umiddelbar diskusjon, og grammatikken i språket er ikke hovedfokuset. Igjen ser vi de lydhermende ordene og emotikons som også opptrer ofte i kommentarfeltet på bloggene. Dette underbygger absolutt bloggens natur som å være et personlig medium hvor alle kan delta. Kommentarfeltene gjør at mennesker som aldri ville ha pratet med hverandre får en mulighet til nettopp det. Det er ikke alltid diskusjonene blir store og viktige, men det gjør at alle som vil kan få delta i en debatt som interesserer dem. Mari skriver tillegg til sine faste spalter, omtaler av bøker hun har lest. Bloggen hennes har en egen side som sorterer disse omtalene

⁴⁶ <http://gronneskoger.blogspot.no/2011/03/en-smakebit-pa-sndag-13-firelight.html> lastet ned 29.05.13

⁴⁷ <http://gronneskoger.blogspot.no/2012/11/the-casual-vacancy-en-smakebit-pa-sndag.html> lastet ned 29.05.13

etter sjanger. Mari kaller dem selv for anmeldelser og hun har selv organisert dem etter sjanger «fritt bestemt etter eget hode»⁴⁸ som hun skriver. Sjangrene hun deler inn bøkene i er interessante og viser tydelig hvilke bøker Mari setter pris på å lese. Listen er lang, og blant sjangrene finner vi blant annet «alver, feer, pixier», «Vampyrer, varulver, zombies, havfruer og changelings» og «realistisk/drama» Det som er påfallende er hvor liten del av listen som er norsk skjønnlitteratur. Fra over 100 bøker her (per 04.06.13) kan jeg finne cirka 20 bøker skrevet av norske forfattere. Resten er engelsk skjønnlitteratur eller oversatt skjønnlitteratur. En stor del av bøkene Mari anmelder ligger innenfor fantasy og sci-fi-sjangeren, en sjanger svært få norske forfattere skriver innenfor. Maris anmeldelser følger stor sett samme oppsett. Hun starter med et lite handlingsreferat, og går så over til sine tanker om boken. I tillegg skriver hun kort om bokens omslag og linker til andre bloggere som har skrevet om boken. Helt til slutt oppgir hun hvor hun har fått boken fra, altså om hun har kjøpt den selv, lånt den eller om den er mottatt fra et forlag. I en bloggpost publisert 28.august 2010 anmelder Mari boken *Barnepiken* av Kathryn Stockett. Denne boken lå over 100 uker på The New York Times bestselgerliste og var også svært populær her i Norge. Den var også en del av Cappelen Damms bokbloggtournée sommeren 2010, og Mari har selv mottatt boken fra Cappelen Damm. Hun skriver også at det på ingen måte har hatt innvirkning på hennes anmeldelse. I sin anmeldelse skriver Mari:

Jeg er veldig glad i historier hvor man klarer å få med virkelige hendelser. Det er fint at man kan kose seg med en god bok samtidig som man har muligheten til å lære litt hvis man ønsker det. [...]Forfatteren selv har faktisk opplevd dette og hun er ingen gammel dame. Boken hun har skrevet er faktisk slik at innholdet enda provoserer enkelte, selv har hun mistet kontakten med nær familie fordi hun skrev denne boken⁴⁹

At deler av boken er selvopplevd av forfatteren selv er for Mari et svært positivt element, det at hun også kan lære noe av romanen virker å gjøre den mer interessant. Forfatteren er et viktig element i hennes anmeldelse og Mari har også lagt inn et intervju med forfatteren fra YouTube. Elementer som går utenfor den skrevne teksten er like interessante som teksten selv. Mari skriver ingenting om språket eller andre tekstlige virkemidler, her ligger fokuset kun på den gode historien. Å kunne linke direkte til forfatterintervjuer og annen informasjon som ligger utenfor teksten er en av bloggens store fordeler og en av grunnsteinene til bloggen som medium. Mari har også anmeldt bøker som hun karakteriserer som klassikere i sin

⁴⁸ <http://gronneskoger.blogspot.no/p/anmeldelser-sortert-pa-sjanger.html> lastet ned 29.05.13

⁴⁹ <http://gronneskoger.blogspot.no/2010/08/bokanmeldelse-barnepiken-av-kathryn.html> lastet ned 08.05.13

oversikt over anmeldelser. *A farewell to arms* av Ernst Hemingway er en av de bøkene. I en bloggpost publisert 2. september 2009 skriver hun om boken, som hun kaller en maskulin kjærlighetshistorie som bærer veldig preg av å være skrevet av en mann.

Jeg er en nysgjerrig sjel og måtte ta turen innom Google for å finne ut av om Hemingway hadde opplevd noe av det samme selv. Jeg fant ikke ut av noe, men det er jo en mulighet at det er en godt bevart hemmelighet?⁵⁰

Dette vitner om en interessert leser som er ute etter en god historie mer enn en isolert tekst. Forfatteren er like viktig som teksten i seg selv, og dette virker å være en tendens i omtaler skrevet av bokbloggerne.

Det mest fremtredende hos Bokelskerinnen er anmeldelsene hennes. På undersiden «Bokanmeldelser» lister hun alfabetisk opp alle anmeldelser hun har gjort på bloggen, linket direkte til bloggposten. De fleste bøkene hun har anmeldt er oversatt skjønnlitteratur for voksne, som understreker det jeg har funnet å være en ledende tendens hos bokbloggerne. Bokelskerinnen gir hver bok hun anmelder en karakter, grafisk utformet som åpne bøker. Poengskalaen ligger fra en til seks og ser slik ut:

⁵⁰ <http://gronneskoger.blogspot.no/2009/09/farewell-to-armsno-farvel-til-vapnene.html> lastet ned 28.05.13

Denne ligger fast på venstre side av bloggen, og følger med uansett hvilken bloggpost en besøker. 14.juni 2011 publiserte Bokelskerinnen en anmeldelse av Lori Lansens *Reisen hjem*, en bok som lå på bestselgerlistene i Norge lenge. Bokelskerinnen opplyser om at hun har mottatt boken som et leseeksemplar fra Juritzen Forlag, og at hun har tillatelse til å basere sin anmeldelse på dette leseeksemplaret. Anmeldelsen starter med et kort sammendrag av boken, et utdrag som virker å være direkte kopiert fra baksideteksten på boken. Den videre anmeldelsen starter med overskriften «Rørende og varm» og Bokelskerinnen starter anmeldelsen sin ved å spille på følelsene hun satt igjen med ved lesningen: «Lori Lansen har skrevet en nydelig roman som rørte meg dypt. Jeg satt med en klump i halsen gjennom det meste av boken.»⁵² Å spille på følelser er et svært viktig element for de personlige bokbloggerne, og de viser på den måten at de vet hvem de skriver for. Bokelskerinnen gjør dette på en svært virkningsfull måte:

En av de viktigste premissene for å skape en god roman, er at forfatteren lykkes med å få leserne til å føle med hovedpersonene og engasjere seg på vegne av dem. Vi skal le og gråte med dem, og bli forbannet på dere vegne når noe tragisk skjer. Vi skal føle at vi kjenner dem, at de er våre vener. Det klarer Lansen i aller høyeste grad. Karaktertegnene hennes er varme og gode, og vi kommer godt under huden på både Addy og Sharla⁵³

Bokelskerinnen fremstår svært selvsikker i sin tolkning av hva som er god litteratur, og her kan en mer profesjonell leser gjerne være uenig med henne. Allikevel så treffer hun sin målgruppe svært godt i det hun mener er en god roman. Dette er en «slukebok» som hun selv kaller det, (jmf også Knut Gørvels bruk av ordet «slukebok» i sin omtale av Lucinda Rileys bok *Jenta på klippen*) og hun vet at leserne av bloggen hennes er ute etter akkurat det. Boken får fem poeng på hennes skala, noe som gjør at den faller under kategorien «Flott underholdning» Gjenkjennelsesfaktor i bøkene er også et svært viktig element hos Bokelskerinnen. I en bloggpost publisert 30.august 2013 skriver hun en anmeldelse av boken *Shoppingfri* av Irina Lee. Boken er et anmeldereksemplar fra Pax Forlag, og er ikke en skjønnlitterær bok, men en bok om Lee selv og hennes opplevelse av å gi seg selv forbud for å shoppe i et helt år. Bokelskerinnen skriver: «Irina Lees bok gjorde noe med meg, og siden jeg startet på den har jeg ikke kjøpt en eneste bok. Jeg var inne på en nettbokhandler for noen

⁵¹ <http://bokelskerinne.blogspot.no/> lastet ned 05.09.13

⁵² <http://bokelskerinne.blogspot.no/2011/06/bokanmeldelse-reisen-hjem-av-lori.html> lastet ned 01.09.13

⁵³ <http://bokelskerinne.blogspot.no/2011/06/bokanmeldelse-reisen-hjem-av-lori.html> lastet ned 01.09.13

dager siden, men motsto fristelsen»⁵⁴ Boken fikk fire poeng av Bokelskerinnen. Poeng- og karaktergivning av bøker er ikke vanlig i litteraturanmeldelser. Blant anmeldelser i dagsavisene er det kun VG som gir terningkast til bøkene de leser. Poenggivning er et veldig enkelt virkemiddel, for enkelt mener jeg, og kan enkelt bidra til at anmelderteksten forsvinner bak en karakter. Det er uinteressant å lese en anmeldelse hvor utgangspunktet er terningkast to, og hvor diskusjonen rundt innholdet forsvinner. I henhold til Bokelskerinnens målgruppe kan det allikevel sies å passe inn. Dette er personlige omtaler av bøker mer enn det er anmeldelser, og det er det leseren er ute etter. De vil vite om det er verdt å bruke tid på, og de vet også at hoveddelen av bøkene de private bokbloggerne skriver om vil være verdt å bruke tid på. Bokbloggen er ikke et sted for kritisk refleksjon, eller et sted med negativ tone, men et sted for å finne enkle anbefalinger av bøker.

Bokbloggeir har bare blogget i et knapt år, men har likevel postet mange bloggposter, og anmeldelser. Hoveddelen av anmeldelsene hans er anmeldelser av krimbøker, en sjanger som er svært populær, og som nok treffer hans målgruppe svært godt. 31.mai 2013 postet han en anmeldelse av poesidebutanten Frode Håkonsen. Poesianmeldelser er sjeldne blant bokbloggerne, og Bokbloggeir skriver følgende:

Jeg er kresen når det kommer til dikt. Skal *veldig* mye til før jeg lar meg berøre på en positiv måte. Som oftest blir jeg bare ille berørt av poeter som prøver å være dypsindige og alvorlige. Nærmest pompøse med sine ordbablerier. Dikt som må tolkes til det hinsidige for å gi en mening. Jeg gremmes når jeg leser og hører slike tilgjorte poeter. Derfor er det så vanvittig deilig å få lov til å presentere Frode Håkonsen for dere. Dette er ekte! Dette er ord som griper deg i hjerterota og fillerister sjela di! Dette er vakkert, gripende og dypt. Hver strofe er som en sang i seg selv. (Ja, jeg vet at det er jeg som er pompøs nå)⁵⁵

Her går han rett på problemet mange av de ikke-profesjonelle leserne har når det kommer til lyrikk. Lyrikken fremstår som pompøs, tilgjort og for dypsindig. Håkonsen derimot fremstår som en ekte forfatter for Bokbloggeir, og han bruker ord som «ekte,» «en skatt,» og «sjel» om Håkonsens diktsamling. Diktene til Håkonsen er forståelige, og har en mening, i motsetning til mye annen lyrikk i følge Bokbloggeir. For ham er dette ekte litteratur, og han formidler det på en fin måte. Han bruker enkle, men virkningsfulle ord i sin anmeldelse, og går med dette ikke over hodet på sin implisitte leser, en leser som nok til vanlig leser mest kriminallitteratur. 26.juni 2013 skriver Bokbloggeir en anmeldelse av Dan Browns *Inferno*, en forventet

⁵⁴ <http://bokelskerinne.blogspot.no/2013/08/bokanmeldelse-shoppingfri-irina-lee.html> lastet ned 05.09.13

⁵⁵ <http://bokbloggeir.com/2013/05/31/knallsterk-poesidebutant/> lastet ned 04.09.13

bestselger som de fleste hadde skyhøye forventninger til. Forventningene innfrir i følge Bokbloggeirs anmeldelse:

Jeg og mange med meg fryktet at vi hadde mistet noe for godt da vi leste “Det tapte symbol”, men slik var det heldigvis ikke. I Inferno finner du alt du forventer...
Mysterier, kunsthistorie, arkitektur, religion, litteratur, symbolske gåter og TEMPO!⁵⁶

Ordet «tempo» er skrevet i versaler, og setter med det tonen for resten av anmeldelsen.

Bokbloggeir elsker boken, som han selv skriver, og det ser man svært godt i hans anmeldelse. Han bruker ord som «halsbrekkende tempo,» «mysterium,» og om Browns skildringer skriver han følgende: «Bildene svever forbi som på et lerret foran øynene mine. Du skal pinadø være litt av en skribent for å klare å skilde så godt»⁵⁷ Underholdningselementet er svært viktig, og Bokbloggeir fremstiller dette på en overbevisende måte, mot sin målgruppe. Han viser sin egen opplevelse av boken på en svært personlig måte, blant annet ved å vise hvordan han reagerte på en av forklaringsrekkene i boken

Min løsning var å banne så høylytt at katten reiste bust, vise langfingeren til boksidene og deretter ta meg en lengre gåtur i nabolaget. En halv time og fire sigaretter senere hadde jeg omsider fordøyet at også Brown kan feile, og fortsatte lesningen med at jeg aksepterte Donald-løsningen. Da gikk det strålende!⁵⁸

I motsetning til de kvinnelige bokbloggerne bruker Bokbloggeir en fysisk reaksjon som gjenkjennelsesmoment for sin leser. Hvor en kvinnelig blogger vil spille på følelsene av å kjenne seg igjen i personene og situasjonene, gå Bokbloggeir direkte inn i engasjementet for en aktiv historie. Dette viser han også i sin anmeldelse av Jo Nesbøs *Snømannen*. Han bruker personlige fysiske reaksjoner for å anbefale boken: «Aldri mer kommer jeg til å smile når jeg ser en snømann stå i tunet. Tvert imot... Det er på tide å låse døra!»⁵⁹ Det er kanskje generaliserende å si at det er stor forskjell på de kvinnelige og mannlige bokbloggerne, og deres lesere. I tilfellet med Bokbloggeir, Bokelskerinnen og Flukten fra Virkeligheten finner jeg flere forskjeller på et kvinnelig utgangspunkt og et mannlige. Dette viser at de er svært klare over sine målgrupper, og vet hvilke ord og fraseringer som virker overbevisende på sin leser. For de to kvinnelige bloggerne er det viktig å kjenne seg igjen i karakterene skildret, samt at situasjonene virker troverdige. Om boken er basert på forfatterens egne erfaringer er

⁵⁶ <http://bokbloggeir.com/2013/06/26/inferno-tilbake-til-rottene/> lastet ned 04.09.13

⁵⁷ <http://bokbloggeir.com/2013/06/26/inferno-tilbake-til-rottene/> lastet ned 04.09.13

⁵⁸ <http://bokbloggeir.com/2013/06/26/inferno-tilbake-til-rottene/> lastet ned 04.09.13

⁵⁹ <http://bokbloggeir.com/2013/03/21/snomenn-blir-aldri-det-samme-igjen/> lastet ned 04.09.13

det et ekstra pluss. For den mannlige bloggeren er det spenningen og drivet i romanen som virker å være det viktigste. Følelsene legges, til en viss grad, til side, men viktigheten av troverdighet er likevel tilstede. Språket hos alle de private bokbloggerne er enkelt, personlig og gjenkjennbart. Ved å skrive for seg selv treffer de sin målgruppe akkurat der de skal, og ønsker. Det som er svært interessant er at alle de tre bokbloggerne nå også leser manus for flere forlag, som igjen underbygger Bernhard Ellefsens redsel og påstand om at amatørerne tar over også i forlagsverdenen.

Konklusjon

Litteraturformidlingen som sjanger, og som institusjon, har godt av å nærme seg sitt publikum på en annen måte. Sosiale medier er et svært viktig forum her. Bloggen som medium nærmer seg mer og mer en egen sjanger hvor leseren er like deltakende som bloggeren selv. Det er et personlig medium som oppfordrer til deltakelse og diskusjon, men på en annen måte enn hva som har vært vanlig i litteraturformidlingen til nå. Formidling av litteratur foregår mellom mennesker hvor formidleren må være klar over mottakeren sin og vinkle formidlingen direkte mot han eller henne. Dette foregår på daglig basis i bokandeler, biblioteker og på skoler. Det nye i denne formen for formidling er at bloggerne potensielt kan nå ut til svært mange lesere med en tekst, og at de likevel skriver direkte og personlig til sin implisitte leser.

Forlagsbloggene balanserer hårfint mellom å være for eksplisitt i sin markedsføring av egne bøker, og i å formidle kvalitetslitteratur til ulike målgrupper. Her er det viktig at leseren selv er klar over posisjonen forlagsbloggeren er i. Ved at språket i formidlingen forandres mot det helt personlige og subjektive er det mye enklere for en uerfaren bloggleser å stole uhemmet på informasjonen som blir gitt, og at de personlige ytringene er gitt av rette grunner. Den samme problemstillingen rammer også de personlige bokbloggerne. Mange av dem samarbeider tett med forlagene, og mottar gratis eksemplarer av bøker forlaget ønsker å fronte uten å bruke mye markedsføringspenger på det. De fleste personlige bokbloggerne er ryddige i at de opplyser om boken de omtaler er et gratis eksemplar fra forlaget. Problemet er at de personlige bokbloggerne i hovedsak kun publiserer positive omtaler på bloggen, og bidrar dermed til at den resonnerende kritikken forsvinner og blir erstattet av panegyriske meningsytringer som bloggleseren tar i mot uten å stille spørsmål ved det. Den personlige bokbloggeren bruker også bloggen sin like mye til å markedsføre seg selv som et lesende og aktivt menneske som de bruker den til å formidle kvalitetslitteratur. Hva som er god og hva som er dårlig litteratur er selvfølgelig et svært subjektivt spørsmål, men diskusjonen rundt dette har jeg funnet manglende hos de private bokbloggerne. For dem handler det i hovedsak om underholdning og gjenkjennelse i litteraturen. De ønsker umiddelbar tilfredstillelse i lesningen og det er disse umiddelbare følelsene de formidler videre til sin bloggleser.

Alle kan finne en gruppe likesinnede i sosiale medier, som bokbloggerne har gjort. Det er deres felles interesse for litteraturen og lesningen av bøker som gjør at de kan opprettholde en dialog og diskusjon, og så langt jeg har sett så gjør de dette på en variert og spennende måte, noen mer nyansert enn andre, men med ønsket om litteraturformidling til grunn.

Forfatterne har svært mye å tjene på å være gode bloggere. Den umiddelbare nærheten til leseren gjør at de kan fronte seg selv, og sine tekster mye nærmere leseren enn hva de ellers kan gjøre gjennom intervjuer og forlagenes omtaler om dem. Formidlingen av egen litteratur skal selvfølgelig være deres hovedmål, selv om den også ofte vil falle under kategorien markedsføring, noe Agnes Matre er et spesielt eksempel på. Bloggen gjør også at leseren blir kjent med forfatteren ikke bare som offentlig person, men som en privatperson. I dagens samfunn, hvor man til en hver tid er svært opptatt av offentlige menneskers privatliv utenfor det yrket de bedriver, er bloggen et flott utgangspunkt for dem å dele mer av seg selv. Om dette går på bekostning av den rene kunsten er et helt annet spørsmål, men vil man selge bøker må man til en viss grad by på seg selv ikke bare som kunstner.

Bibliotekene er nok dem som til nå har hatt det beste utgangspunktet for formidling av litteratur. De sitter på mye kunnskap om både litteraturen selv og om hvordan de skal formidle den videre. Bloggen er for dem et strålende forum for å gjøre seg selv mer tilgjengelig for publikum. For mange er terskelen høy for å spørre om hjelp og anbefaling fra den fysiske bibliotekaren. Gjennom deres blogginnlegg senker de kanskje denne terskelen, og gir anbefalinger før leseren i det hele tatt har tatt turen innom biblioteket. De markedsfører også seg selv om en mer moderne institusjon, og retter sine bokomtaler direkte til målgruppen de skriver for i hvert innlegg. LeseHorden, som kun skriver om barne- og ungdomslitteratur gjør dette på en svært riktig måte.

Som jeg har nevnt i denne oppgaven så forener bloggen private og offentlige ytringer. Med en gang bloggeren trykker på publiser-knappen, går hans eller hennes ytringer i utgangspunktet ut til hele verden. Dette medfører også et stort ansvar. Litteraturformidlingen som institusjon har mye å vinne på litteraturbloggene, men som i alle formidlingssituasjoner er det viktig å møte dem med riktige forventninger. Bloggen ligger fremdeles mellom å være et medium og en egen sjanger. På spørsmålet om litteraturbloggene er en ny form for litteraturformidling vil jeg absolutt svare ja, men det er et medium og en sjanger som fremdeles er i utvikling, og som kan ha godt av å diskutere seg selv om formidlingsinstans mer enn de har gjort til nå. Bloggen som egen sjanger er også i en stadig utvikling, og har enda ikke funnet sitt foretrukne språk. Litteraturbloggene jeg har undersøkt har det til felles at de alle er skrevet med et personlig språk. Bruken av pronomen i omtaler av bøker er stor, og det gjør at leseren av bloggene på mange måter vil kunne stole mer på avsender enn i en profesjonell og mer akademisk litteraturanmeldelse i en dagsavis eller et tidsskrift. Det personlige elementet i denne nye litteraturformidlingen er det jeg vil si ligger som både

styrken og svakheten til bloggen som en troverdig form for formidling av litteratur. Det er en en-til-en-kommunikasjon hvor bloggeren taler direkte til sin implisitte leser, og inviterer han eller hun inn i en samtale.

Litteraturliste

- Andersen, P.T (1995) «Danjanistikk og kritikk» i *Samtale med et svin. En antologi om litteraturkritikk* Nysted, L, Lie, S (red.) Oslo: Cappelen
- Andreassen, T. (2006) *Bok-Norge: en litteratursosiologisk oversikt* Oslo: Universitetsforlaget
- Bjørkelo, K.A (2013) *Gi meg en scene!: norsk blogghistorie: terror, traumer og dagens outfit* Oslo: Humanistisk forlag
- Bjørklund, I. (2013, 23.februar) ”Sosial dumping”, *Dagens Næringsliv* s.18
- Ellefsen, B. *Vagant 4* (2011) [<http://www.vagant.no/voksenopplaering/> lest 10.09.13]
- Enjolras, B (2013) *Liker – liker ikke. Sosiale medier, samfunnsengasjement og offentlighet* Oslo: Cappelen Damm akademisk
- Lovink, G. (2007) *Zero comments: blogging and critical Internet culture* New York: Routledge
- Lund, C.W. og Hambro, L. (1996) *Det Glatte lag: tanker om litteraturkritikk* Oslo: Aschehoug
- Moen, T. (2013) *123 blogg: for nysgjerrige, nybegynnere & eksperter* Oslo: Cappelen Damm akademisk
- Wortham, Jenna (2007) ”After 10 Years of Blogs, the Future’s Brighter Than Ever” [http://www.wired.com/entertainment/theweb/news/2007/12/blog_anniversary lest 10.09.13]

Blogger: (alle lest 10.09.13)

<http://agnesmatre.com/>
<http://ainabasso.blogspot.no/>
<http://blogg.deichman.no/litteratur/>
<http://blogg.nrk.no/bok/>
<http://bokbloggeir.com/>
<http://bokelskerinne.blogspot.no/>
<http://gronneskoger.blogspot.no/>
<http://lesehorden.wordpress.com/>
<http://linesbibliotek.wordpress.com/>
<http://tigerclaws.blogspot.no/>
<http://tomegeland.blogspot.no/>
<http://vendettaforlag.no/blogg>
<http://www.bokblogger.no/>
<http://www.forlagsliv.no/>
<http://www.miomurr.no/>

Nettadresser besøkt (alle lest 12.09.13)

- Basso, A. (2008) «Poesitid, igjen»
<http://ainabasso.blogspot.no/2008/11/poesitid-igjen.html>
- Basso, A. (2013) “Det stille året”
[.http://ainabasso.blogspot.no/2013/02/det-stille-aret.html](http://ainabasso.blogspot.no/2013/02/det-stille-aret.html)
- Basso, A. (2005) «Slør»
<http://ainabasso.blogspot.no/2005/07/som-eit-tynt-slr.html>
- Basso, A. (2013) «Lett å skrive vs. lett å lese»
<http://ainabasso.blogspot.no/2013/03/lett-skrive-vs-lett-lese.html>
- Boklaben «Om bloggen»

- <http://boklaben.no/om-bloggen/>
- Bokmerker.org (2008) «Om oss»
http://bokmerker.org/?page_id=13
- Egeland, T. (2012) «Førsteklasses finsk krim»
<http://tomegeland.blogspot.no/2012/09/frsteklasses-finsk-krim.html>
- Egeland, T. (2012) «Nostradamus testamente»
<http://tomegeland.blogspot.no/2012/01/nostradamus-testamente.html>
- Flatø, E. og Skogrand, M (2013) «Spent på vårens bokdebutanter?»
http://www.dagbladet.no/2013/01/30/kultur/litteratur/bok/debutanter/bokvaren_2013/25480692/
- Garpestad, A. (2013) »Les noe nytt! Hører du?»
<http://www.forlagsliv.no/bokdamaatwork/2013/05/13/les-noe-nytt-horer-du/#more-16805>
- Gørvell, K. (2012) «Sommerens deiligste leseopplevelse»
<http://www.forlagsliv.no/knutepunktet/2012/05/03/sommerens-deiligste-leseopplevelse/>
- Høe, M. (2009) «A farewell to arms(no. Farvel til våpnene av Ernest Hemingway»
<http://gronneskoger.blogspot.no/2009/09/farewell-to-armsno-farvel-til-vapnene.html>
- Høe, M. «Anmeldelser sortert på sjanger»
<http://gronneskoger.blogspot.no/p/anmeldelser-sortert-pa-sjanger.html>
- Høe, M. (2010) «Bokanmeldelse: Barnebiken av Kathryn Stockett»
<http://gronneskoger.blogspot.no/2010/08/bokanmeldelse-barnepiken-av-kathryn.html>
- Høe, M. (2011) «En smakebit på søndag #13- Firelight»
<http://gronneskoger.blogspot.no/2011/03/en-smakebit-pa-sndag-13-firelight.html>
- Høe, M. «Hvem er jeg?»
<http://gronneskoger.blogspot.no/p/kontakt-meg.html>
- Høe, M. (2013) «Sommer og sol – En smakebit på søndag»
<http://gronneskoger.blogspot.no/2013/05/sommer-og-sol-en-smakebit-pa-sndag.html>
- Høe, M. (2012) «The Casual Vacancy . En smakebit på søndag»
<http://gronneskoger.blogspot.no/2012/11/the-casual-vacancy-en-smakebit-pa-sndag.html>
- Johansen, E.B. (2011) «Bokanmeldelse: Reisen hjem av Lori Lansens»
<http://bokelskerinne.blogspot.no/2011/06/bokanmeldelse-reisen-hjem-av-lori.html>
- Johansen, E.B. (2013) «Bokanmeldelse: Shoppingfri, Irina Lee»
<http://bokelskerinne.blogspot.no/2013/08/bokanmeldelse-shoppingfri-irina-lee.html>
- Kleppo, K. (2011) «En kommentar til Vagant og et forsvar for Bokmerker.org»
<http://kommafeil.com/en-kommentar-til-vagant-og-et-forsvar-for-bokmerker-org-2/438/>
- Lem, T.I (2012) «En viss herremann ved navn Gaiman...»
<http://vendettaforlag.no/en-viss-herremann-ved-navn-gaiman>
- Lem, T.I. (2013) «Formidling på flere vis»
<http://vendettaforlag.no/formidling-pa-flere-vis>
- LeseHorden (2011) «City of Bones»
<http://lesehorden.wordpress.com/2011/12/15/235/>
- LeseHorden (2013) «Ho tok av seg blusen og sa ho var bibliotekar: Bjørn Sortland»
<http://lesehorden.wordpress.com/2013/04/17/ho-tok-av-seg-blusen-og-sa-ho-var-bibliotekar-bjorn-sortland/>
- LeseHorden (2013) «I en annen verden»
<http://lesehorden.wordpress.com/2013/02/26/i-en-annen-verden/>
- LeseHorden (2011) «Juks: hvordan forskere svindler og hvorfor det ikke er så farlig...»

- <http://lesehorden.wordpress.com/2011/11/28/juks/>
Lesesirkel.(2011) i Store norske leksikon.
<http://snl.no/lesesirkel>
- Matre, A. (2013) «Feirer 25 000 besøkende med premier og nytt design»
<http://agnesmatre.com/2013/03/26/feirer-25-000-besokende-med-premier-og-nytt-design/>
- Matre, A. (2012) «Halve opplaget er allerede solgt»
<http://agnesmatre.com/2012/10/16/halve-opplaget-er-allerede-solgt/>
- Matre, A. (2013) «Jeg nekter å delta i klagekoret»
<http://agnesmatre.com/2013/04/14/jeg- nekter-a-delta-i-klagekoret/>
- Matre, A. (2012) «Min reise»
<http://agnesmatre.com/2012/06/23/min-reise/>
- Matre, A. (2012) «Tårer, minner og idyll»
<http://agnesmatre.com/2012/11/18/tarer-minner-og-idyll/>
- Nøding, I. (2013) «Bibliotekarstudenten anbefaler – del2»
<http://blogg.deichman.no/litteratur/2013/02/01/bibliotekarstudenten-anbefaler-del-2/>
- Ringstad, A.L. (2013) «Hurra for Ellen, Hullet, Tusen millioner og Krimfestivalen!»
<http://www.forlagsliv.no/blog/2013/05/22/hurra-for-ellen-hullet-tusen-millioner-og-krimfestivalen/>
- Sosialbakers «Norway Facebook Statistics»
<http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/norway>
- Storrusten, K. (2013) «Debatt om bokbloggere»
<http://bokmerker.org/?p=12878>
- Sæterholen, T.A. (2011) «Jeg liker bøker som...»
<http://blogg.deichman.no/litteratur/2011/03/22/jeg-liket-b%20ker-som/>
- Tangen, G. (2012) «En fin dag å debutere på»
<http://bokbloggeir.com/2012/10/10/en-fin-dag-a-debutere-pa/>
- Tangen, G. (2013) «Inferno – tilbake til røttene!»
<http://bokbloggeir.com/2013/06/26/inferno-tilbake-til-rottene/>
- Tangen, G. (2013) «Knallsterk poesidebutant»
<http://bokbloggeir.com/2013/05/31/knallsterk-poesidebutant/>
- Tangen, G. (2013) «Snømenn blir aldri det samme igjen...»
<http://bokbloggeir.com/2013/03/21/snomenn-blir-aldri-det-samme-igjen/>
- Tangen, G.(2013) «Å se med kritiske briller»
<http://bokbloggeir.com/2013/06/29/a-se-med-kritiske-briller/>
- Wikipedia «Blog»
<http://en.wikipedia.org/wiki/Weblog>
- Thorsen, O. «Det navnløse prosjektet»
<http://blogg.deichman.no/litteratur/2011/01/20/det-navnl%20se-prosjektet/>
- Werner, A. (2012) «Flaskepost fra fortiden»
http://blogg.deichman.no/litteratur/book_reviews/flaskepost-fra-fortiden/
- Werner, A. (2013) «Månedens bok: Ned til elva av Leif Enger»
http://blogg.deichman.no/litteratur/book_reviews/mandens-bok-ned-til-elva-av-leif-enger/